



MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 189-400, 369-600

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1963. június 14.

bb 1. az erzsébet hid építésénél: a budai oldalon a felüljáró hidrendszer kialakításán dolgoznak, a pesti oldalon a hidő körül és a környező utcákban befejezik a talajszint-süllyesztést - az új ivócsarnok helyén vasbeton-köpennyel védekeznek a víz ellen

i hbj/tm/m/vg

1963. június 14.

az erzsébet hid építésénél a ganz-márvag szerelői a következő hetekben-hónapokban kábeleket vonnak át a szerelőszőnyegen a duna medre felett. erre összpontosítják minden erejüket. ugyanakkor a hidépítő vállalat dolgozói a hidő környékén és a hidfeljárók kialakításán munkálkodnak. budán a legsürgetőbb feladat a hidfeljáró-rendszer megépítése. a hegyaljai uti szárny már az év elején elkészült, a napokban fejezték be a krisztinavárosi ág betonozását, még ebben a hónapban hozzálátanak az állványok bontásához. rövidesen megkezdik a feljáró hidrendszer gellérti rakpart felé húzódó szárnyának betonozását, s az előzetes számítások szerint ezzel az év végére készülnek el. június közepén az attila utról az árok utcában ujonnan kialakított pályára terelik a vilamosforgalmat és sor kerül az attila ut korszerűsítésére.

váratlan akadályba ütköztek az ivócsarnok építésénél. az ivócsarnok alapját sziklába kellett kialakítani. a szikla vésésekor azonban a repedéseken 35 fokos melegvíz tört fel, percenként 900 liter víz ömlött a munkagödörbe. a hasadékokon át feltört víz ellen különleges műszaki megoldásokat alkalmaztak, végülis vasbeton-köpennyel vonják be a sziklát, amin már nem tud áthatolni a melegvíz és erre épül rá az új ivócsarnok, a budai oldalon az öroög-árokra már rendezik a rakpartot is és ennek során megszüntették a régi petőfi pontonhid döbrentei téri hidőjét is.

a pesti oldalon befejezéshez közeledik a március 15. tér és a környező utcák - így a duna utca, a kéményseprő utca, a molnár utca talajszintjének süllyesztése. június végén- július elején már a lesüllyesztett, s ujonnan épített uttesten haladhatnak a járművek. júliusban-augusztusban már lényegesen jobb körülmények között közlekedhetnek a gyalogosok a március 15. téren, illetve az említett utcákban. egyelőre azonban a lesüllyesztett talajról csak falépcsőkön lehet megközelíteni a lakóépületeket, s ez kényelmetlenséget okoz a lakóknak. az új lépcsőházak kialakítását az év második felében a házak tatarozásával egyidejűleg oldják meg. nyáron már dolgoznak a pesti felüljáró hidon is, amelyet az év végéig szeretnék elkészíteni a hidépítő vállalat dolgozói.

/mti/

-1-

le

bb 74. a közalkalmazottak szakszervezete elnökségének fogadása a nemzetközi levéltáros konferencia résztvevőinek tiszteletére

k bc/tm vm sr

1963. június 13.

a közalkalmazottak szakszervezetének elnöksége a nyolcadik nemzetközi levéltári kerekasztal konferencia résztvevőinek tiszteletére csütörtök este fogadást adott a szakszervezet székházában. huber lajosnak, a szakszervezet elnökének üdvözlő szavai után a szakszervezet vezetői szívélyes, baráti beszélgetést folytattak a külföldi és a hazai levéltárak képviselőivel./mti/

- . -

- 38 -

21/45/ n

- v é g e -

2147 Zuli

bb 2. az építőtáborokban, a falvakban és a balaton környékén lép fel nyáron a kisz központi művészegyüttese

i s/gk vm ha

1963. június 14.

a 600 tagú kisz központi művészegyüttes tagjai a nyári hónapokban sem pihennek. az együttes csoportjai magyarország több városában és falujában, valamint az üdülőhelyeken és az építőtáborokban adnak műsort. ezenkívül a népszerű rajkózenekar július végén és augusztus elején bécsben a volksstimme-ünnepségen öt koncertet ad, a 18 tagú tánckar június 16-án a budapesti társastánc-versenyen, a hónap végén pedig az országos társastánc-versenyen tart tánc-történeti bemutatót.

több külföldi ifjúsági együttes érkezik a hónap végén magyarországra. a római ifjúsági kórus, a mom művelődési házban ad műsort. repertoárjukon klasszikus és modern kórusművek szerepelnek. július végén a várnai városi énekkar a kisz-együttes központi énekkarával ad közös koncertet a néphadsereg központi klubjában. augusztus végén látogat el hazánkba a majna-frankfurti harmonikaklub zenekara. /mti/

- . -

bb 3. az akácnál is több mézet ad a bakony új fája, a koreai evodia

vid j vm ká

1963. június 14.

a bakonyban ahol az őshonos bükk-és fekete fenyőfákon kívül csak elvétve található más fajta, az erdészeti kutató intézet ugodi kísérleti telepén külföldi fafajták meghonosításával kísérleteznek. elsősorban a kirándulóhelyeken telepítenek és ott, ahol megszakad az összefüggő bükkös. eddig 17 olyan fenyőfajtát találtak, amely kedveli a bakonyi természeti adottságot.

a külföldi fajták között a sztár az evodia nevű, észak-koreai mézes virágú fa, amely a mi kőrifánkhoz hasonlít, virága azonban több mézet tartalmaz, mint az akác és nyilási ideje éppen arra az időszakra esik, amikor a legkevesebb mézrelő virág bontja szirmait. az értékes fára a méhészek figyeltek fel. ugod környékén az idén kezdték meg az evodia-erdők kialakítását. //mti/

- . -

-2-

bb 4. ötezer kötetes könyvtár - munkásszálláson, - irodalom a lakókocsiban - kiterjedt könyvtári hálózat az építőiparban

i hi/hné/m/ha

1963. június 14.

a szakszervezeti könyvtárak az építőipari munkásság hagyományos művelődési intézményei. számuk meghaladja az 1300-at, s a könyvtári hálózat átfogja nemcsak a munkahelyeket, hanem a munkásszállásokat is. a vállalatok gondoskodásából ma már 600 építőipari szálláshelynek van saját könyvtára, ahol több mint 80.000 dolgozó találja meg az érdeklődésének megfelelő olvasnivalót. a pillangó-utcai munkásszállóban például 5000 kötetes könyvtár működik, ugynevezett szabad-pólc rendszerben, azaz ki-kijelöltülően válogathat a különböző természettudományos, szép-irodalmi, vagy műszaki anyagban.

e hatásos könyvajánlási módszert széleskörűen el akarják terjeszteni az építőiparban, ezért évről-évre jelentős összegeket költenek a könyvállomány bővítésére. az idén kétmillió forintért vásárolnak új műveket, ami lehetővé teszi, hogy az építőipari könyvtárak kötettszáma rövidesen megközelítse a félmillió példányt. még egy érdekes adat az építőipari dolgozók irodalmi érdeklődésére: a 90.000 beiratkozott olvasó évente több mint egymillió kötetet kölcsönöz, ami nagyjából annyit jelent, hogy minden könyvtári tag havonta átlag egy könyvet kiolvas.

az építőipari szakma sajátosságánál fogva az olyan „vándorló üzemek,, mint például az utépitő és utjavító vállalatok dolgozói, akik néha hetekig vagy hónapokig lakókocsikban élnek, nehezen juthatnának könyvhöz. a szakszervezet gondoskodásából ezeknél a kihelyezett részlegeknél meghonosították a könyvesládák rendszerét. ötven-száz könyv található egy-egy ládában, amelynek tartalmát rendszeresen felfrissítik. /mti/

- . -

bb 5. gyurgyalagok, kékcsókák, bölömbikák, vörösgémek egy telekgerendási lakásban - több ezer alföldi madarat preparált már nagy lászló 70 éves vadász

vid/j/m/ká

1963. június 14.

nagy lászló 70 éves vadász telekgerendási otthonában a kőrös-vidék egész madárvilágát megismerheti a látogató. megszólalásig élethűen preparált szürkegémek, gyurgyalagokat, bölömbikákat, kékcsókákat, dankasinályokat, vörösgémeket, tőkésrécéket, láthatnak a lakásban, a kifogástalan egészségnek örvendő idős vadász - aki a madártani intézet külső munkatársa - a kőrös-vidék mintegy 200 fajta madarát ismeri. ötvennyolcadik éve foglalkozik madártömésével, s eddig sok ezret preparált. munkái eljutnak hazánk minden tájára, az iskolákban hasznos szemléltető eszközként szolgálnak. /folyt.köv./

-3-

/bb 5. gyurgyalagok.....1.folyt./vm

jelenleg egy nyugatnémet vadász által elejtett hatalmas, 12 kilós tuzokkakast töm, s nemrég fejezte be a hideg téli napokban a fekete-körösön lőtt, a tajgáról menekült bütykös hattyu preparálását. a nyugdíjas vadász ma is sokat járja az erdőt, a biharugrai vadvizországot, s napokon át figyeli a madárvilág életét./mti/

- . -

bb 6. közvéleménykutatás - a házkezelési igazgatóság munkájáról

i zs/zs vm ha

1963. június 14.

az ötödik kerületi tanács június 21-én a házkezelési igazgatóság munkájáról szóló beszámolót vitatja meg. a fontos terület vezetői részletes jelentést készítenek a házkezelőségek gondjairól, eredményeiről, terveiről és a következő hónapok feladatairól.

a tanács azonban az érdekelt szakemberek jelentését ki akarja egészíteni a másik érdekelt fél, a lakosság észrevételeivel, állásfoglalásával is. a végrehajtó bizottság ezért kisebbfajta közvéleménykutatást rendez. a belvárosi házakban hirdetések jelentek meg, amelyek arra kéri a kerület lakóit: juttassák el a házkezelési igazgatóság munkájával kapcsolatos véleményüket, javaslataikat a kerületi tanács titkárságához, s az írásos hozzászólásokban tegyék szövé a hibákat, a tapasztalt fogyatékoságokat is.

a bejelentéseket a házkezelési állandó bizottság már a tanácsülés előtt megvizsgálja, s a közvéleménykutatás eredményeit figyelembe veszik a tanácsülés határozatainak meghozatalakor./mti/

- . -

bb 8. július 1-én kezdődnek az ifjúsági nyári hangversenyek

i lv/tm vm ha

1963. június 14.

az országos filharmónia és a budapesti kiesz-bizottság az idén első ízben rendezi meg „zenés nyári esték budán” címmel az ifjúsági szabadtéri hangversenyeket. a budai ifjúsági művelődési parkban július 1-én, július 15-én és augusztus 26-án lesz koncert. az ifjúsági hangversenyek érdekessége, hogy azok a fiatalok, akik az előadásokra bérletet váltanak, a nyáron díjtalanul látogathatják a budapesti muzeumokat./mti/

- . -

-4-

bb 7. július elején piacra kerül a mézédes ananász cukordinnye a jászszágból

vid/j/m/ká

1963. június 14.

a jászszágban és a tiszta menti termékeny homokon a termelőszövetkezetek 1300 holdnyi dinnyeföldjén elvirágzott a dinnye, s megindult a termésképződés. a sárgadinnye-fajták közül a legnagyobb területen a mézédes ananászt ültették, s szedését jászberény, jászfényszaru, valamint tiszafüred környékén előreláthatóan már július első felében megkezdik. a szövetkezetek megyei értékesítő központja 621 vagon görög- és 121 vagon sárgadinnye értékesítésére kötött szerződést a termelőszövetkezetekkel. a márkázott, bélyegzővel ellátott, minőségi dinnye egyrészt a nagyobb iparvárosokban hozzák forgalomba. /mti/

- . -

bb 9. mázsaszám gyűlik a hársfavirág

vid/j/m/ká

1963. június 14.

győr-sopron megyében megkezdtek a hársfavirág gyűjtését. a hatalmas hársfák bőven virágoztak ebben az esztendőben, s egy-egy fáról naponta könnyűszerrel 20-25 kiló hársfavirágot is leszednek. a megyében a földművelésszövetkezetek felvásárló szervei előreláthatóan 45 mázsát vásárolnak fel. néhány nap múlva megkezdődik a pezsgőkészítéshez használt ezüsthársfavirág szedése is. a ritka ezüsthársfa a megyében csak győrött és környékén található nagyobb számban. /mti/

- . -

-5-

bb 10. megmérték a mars vízkészletét

i tz/tm-lm vg

1963. június 14.

külföldi jelentések szerint különleges nagy teljesítményű csillagászati műszerekkel sikerült megmérni a marson szilárd, cseppfolyós, vagy gáznemű halmazállapotban jelenlevő víz mennyiségét.

a csillagászok - amint dr. kulin györgy, az uránia csillagvizsgáló igazgatója elmondotta - már eddig is tudták, hogy a mars sarki „hósapkái”, a víznek valamilyen módosult formái, a hósapkák időnkénti eltűnéséből pedig következik, hogy valamennyi vízpára a bolygó levegőjébe is belekerül. egyébként a víz jelenlétét a marsról készült szinképek is bizonyították.

a vízkészlet mennyiségét azonban eddig nem tudták pontosan megállapítani, csak az volt biztos, hogy feltétlenül kevesebbnek kell lennie, mint amennyit műszereink mérni tudnak. ilyen alapon a mars levegőjében annyi páratartalmat tételtek fel, amennyi földünk légkörében 18-20 kilométer magasan található. ez pedig a földi levegő talajmenti páratartalmának ezred-kétezred részére tehető. a wilson-hegyi és a palomar-hegyi műszerek mérései ezt a becslés-szerű feltételezést most hitelesen megerősítették.

a két bolygó közt ebben a tekintetben fennálló különbséget jól érzékelteti az az összeállítás, hogy ha a marson bármilyen halmazállapotban előforduló víz mind cseppfolyóssá válnék és egyenletesen borítaná el a bolygó felületét, mindössze néhány századmilliméteres réteget alkotna, földünk körül viszont hasonló esetben saját vízkészleteinkből egy mintegy 2.5 kilométeres vízréteg keletkezne.

e nagy vízszegénység ellenére sincs azonban jogunk feltétlenül elutasítani az élet lehetőségét a marson, mert ma már laboratóriumi kísérletek bizonyítják az élőlények rendkívüli alkalmazkodó képességét./mti/

--

8.20/a

- 6 -

Phk

bb 11. zenélő műemlék a diófási csárdában

vid fm/tné-lm fm

1963. június 14.

a tolna megyei harc községben, a szekszárd-siófoki országot mentén levő híres diófási-csárdában mintegy félévszázada szórákoztatja a vendégeket egy érdekes zenélőgép. a wurlitzer ősenek nevezhető zeneszekrényt két ökör áráért a brünni hangszergyárból hozatta 1912-ben id. diófási lajos, a csárda alapítója.

a műemlékké nyilvánított zenélőgép három cserélhető hengerén 24 melódiát - köztük lehár- és kálmán-keringőket - játszik, hengerenként egy forint bedobása ellenében. a kitűnő hangú öreg zenélőgép dallamaira ma is táncraperdül szombaton esténként és vasárnaponként az ifjuság./mti/

--

bb 12. indul a gombaidény a borsodi erdőségekben - „gombatérkép”, alapján szervezték meg a felvásárlást

vid j-lm ká

1963. június 14.

borsod megye mintegy 120 000 hektáros erdőségeiben az utóbbi napok csapadékos, párás időjárásának hatására egyik napról a másikra szinte „kirobbant”, a gomba. a délbükki, szendrői, aggtelek és szín környéki erdőkben mintegy 150 község lakossága, elsősorban a gyerekek, megkezdték a gyűjtést. a kilátások igen kedvezőek: több mint 2 000 mázsa gombára számítanak. a gombaszedés a lakosságnak körülbelül egymillió forint jövedelmet jelent majd.

az erdei termék vállalat többéves tapasztalatok alapján „gombatérképet”, készített, amelyen felüntették az egyes gombafélék elterjedését, érését, s ennek megfelelően szervezték meg a felvásárlást. a fiatal tölgyesekben, a délbükki községek környékén most érik a tinoru, amit szárítva vesznek át. szuhafő és szín község környékén elsősorban róka gomba található nagy mennyiségben./mti/

--

bb 13. országjáró köruttra készül a mátészalkai cigányegyüttes

vid fm/tné-lm fm

1963. június 14.

új műsorral országjáró köruttra készül a mátészalkai földművesszövetkezet cigányegyüttese. a tánccsoport vezetőjének koreográfiájában a cigányság életének újabb részleteit, érdekes epizódjait viszik színpadra. az együttes július első felében hajdu és heves megyébe látogat, majd részt vesz a balatonfüredi nemzetközi táncfesztiválon, végül pedig somogy és békés megye községeiben vendégszerepel./mti/

8.25/a

--
- 7 -

bb 14. értékes goldmark emlékekkel gazdagodott a soproni liszt ferenc muzeum

i lv/tm szb ha

1963. június 14.

a soproni liszt ferenc muzeum a napokban értékes goldmark emléktárggyal gyarapodott. scholz jános soproni születésű, amerikában élő neves csellóművész az egyesült államokban megszerezte goldmark károly egy jegyzetfüzetét. az 50 oldalas füzetben goldmark kézirásos jegyzetei vannak, amelyeket egyik külföldi utja alkalmából vetett papírra. scholz jános az értékes goldmark emléktárgyat a soproni liszt ferenc muzeumnak ajándékozta, s vele együtt elküldte a zeneszerző öt sajátkezüleg írt levelét is. /mti/

--

bb 15. Lángszórókkal az aranka ellen

vid j szb ká

1963. június 14.

szolnok megye termelészövetkezeteiben külön brigádok több mint 50 000 hold lucernában vizsgálták meg az aranka-fertőzöttséget, s az értékes takarmánynövény legveszedelmesebb kártevője ellen irtóhadjáratot szerveztek. naponta 1000-1500 ember vegyszerezte, permetezte, illetve égette az arankával fertőzött területeket. több közös gazdaságban, mint például a tiszaföldvári leninben és a jászjákóhalmi békében saját szerkesztésű lángszórókkal védekeztek a kártevők ellen. másutt szalmával és olajjal égették ki az arankát. néhány területen annyira súlyos volt a fertőzés, hogy ki kellett szántani a növényt. /mti/

--

bb 16. munkásszálló, fürdő, lakások az ózdvidéki szénbányászoknak

vid te szb ki

1963. június 14.

az ózdvidéki szénbányászati trösztnél az idén több mint tízmillió forintot fordítanak a bányászok szociális körülményeinek javítására. az összeg legnagyobb részét a farkaslyuki bányatelep fejlesztésére fordítják, ahol többmillió tonna szén fekszik még a föld alatt. a farkaslyuki bányászok részére a bányásznapra elkészül egy 150 személyes új legényszálló, amelyben 2-4 ágyas hálótermeken kívül ebédlőt, társalgót, rádió- és televíziószobát, könyvtárat is berendeznek. ugyancsak farkaslyukon a már meglévő 120, kertes családi ház mellé újabb 35 kétszobás, fürdőszobás lakást építenek. ezekbe a tervek szerint az idén költözhetnek be a családos bányászok.

a borsodnádasi bányászok részére az idén 15 új lakás épül, míg egercsehiben felépítik a tröszt legkorszerűbb, ezer személyes fekete-fehér fürdőjét. /mti/

--

8.37/a

- 8 -

bb 17. nyolc nagy ifjúsági tábor épül pest megyében

i áe/gk szb fm

1963. június 14.

az idén ismét többtízezer fiatal tölti a szünidőt a kisznyári táboraiban, ahol a szórakozáson kívül napi néhány órás munkával pénzt is keresnek. pest megyében nyolc nagy tábor felállítását készítik elő. az új iskolaév kezdetéig mintegy 2000 fiú és leány vesz részt táborozáson. a diákokat szívesen fogadják a környékbeli termelészövetkezetek és állami gazdaságok mert már évek óta nagy segítséget nyújtanak az összetorlódtott nyári munkákhoz. a nagykőrösön, szentmártonkátán és a ráckevei járás több közösségében megnyitott tábortáborokat rövidesen egyetemista és középiskolás lányok népesítik be. tárnokra, a balatoni művelődési és köznevelési igazgatóság felkérésére egyetemista fiúk érkeznek az ország különböző vidékeiről. a pest megyei kisz-tagok közül többszázan vesznek részt a balaton-környéki ifjúsági táborozásokon is. az ifjúsági szervezetek változatos kulturális és sport-programot állítanak össze a fiatalok számára. /mti/

--

bb 18. kastélyból - szociális otthon

vid fm/tné szb fm

1963. június 14.

egymilliókétszáz ezer forintos költséggel felújítják szamosangyaloson a műemlékké nyilvánított, volt domahidy-kastélyt. a klasszicista stílusú épületet szociális otthonnak rendezik be, amely a győrteleki szociális otthon részlegeként működik. harminc idős embert helyeznek majd el az épületben. az otthont még az idén átadják rendeltetésének. /mti/

--

bb 19. negyven év alatt ezer kazlat rakott

vid j szb ká

1963. június 14.

negyven évvel ezelőtt tanulta a kazalrakás mesterségét csonka istván a sárvári állami gazdaság dolgozója. fiatal éveiben ezt a tudományát a bajor herceg birtokán érvényesítette. azóta mestere lett ennek a munkának, s nélküle nem raknak kazlat az állami gazdaságban. negyven év alatt számítása szerint évenként 25-30, összesen több mint ezer kazlat rakott lucernából, szalmából, szénából. az idén utoljára veszi kezébe a villát, nyugdíjba megy. utánpótlásról azonban időben gondoskodott: legügyesebb munkatársát megtanította a kazalrakó mesterség fortélyaira. /mti/

--

8.44/a

- 9 -

kep

bb 20. szláv urnatemetőt és avar sírokat tártak fel pókasze-
petken

vid fjm/tné szb fm

1963. június 14.

a zalaegerszegi göcseji múzeum és a budapesti nemzeti múzeum régészei több éve végeznek ásásokat a zala megyei pókasze-
petk község határában. a legújabb kutatások során hamvasztásos szláv urnasírokat, alattuk pedig avar sírokat találtak teljesen ép csontvázakkal, használati és dísz tárgyakkal. ugyan-
csak értékes leletek kerültek napvilágra zalabér és túske-
szentpéter községek között is. kavicsbányászás közben őskori telepnyomokat, római kori hamvasztásos urnatemetőt és egy nép-
vándorláskorabeli temetőrészt fedeztek fel. /mti/

--

bb 21. a szombathelyi cipőgyár nődolgozói az öregekért

vid fm/tné szb fm

1963. június 14.

a szombathelyi cipőgyár nőtanácsának kezdeményezésére a gyár-
ban dolgozó asszonyok és lányok elhatározták, hogy rendszeres látogatói lesznek a táplánszentkereszti szociális otthon lakóinak. az első látogatás már megtörtént. az üzem számos nődolgozója kereste fel a szociális otthon öregeit, s apró ajándékokkal - ci-
garettával, édességgel - kedveskedtek nekik, tájékoztatták őket üzemi életéről, munkájukról. az otthon lakói örömmel fogadták a gyári dolgozók látogatását. /mti/

--

bb 22. mintegy 4000 vas megyei fiatal vett részt szellemi ve-
télkedőkön

vid fm/tné szb fm

1963. június 14.

vas megyében rendkívül népszerűek a különböző szellemi vetél-
kedők. a most lezáruló tanévben mintegy 4000 fiatal vett részt ilyen rendezvényeken, amelyeknek vezérgondolata a tudományok legújabb eredményeinek népszerűsítése, megismerése volt. szellemi totón, kérdés-felelet esteken és más módon vetélkedtek a falusi kisz-klubokban, művelődési otthonokban, iskolákban, járási székhelyeken és szombathelyen. a kisz vezetői elhatározták, hogy továbbfejlesztik a kedvelt ismeretterjesztési formát. /mti/

--

9. 12/gy

- 10 -

ms

bb 29. jobb, de még nem kielégítő a serdülőkorúak ruházati ellátása

l i-/tm-lm vg

1963. június 14.

a 13-16 éves gyermekek, a serdülő-korúak száma igen tekintélyes: a felnőtt lakosság 8,5 százaléka. gyors növekedésük miatt ebben a korban igénylik a legtöbb ruházati cikket, ellátásuk azonban mindeddig megoldatlan volt. átgondolt, tervszerű intézkedésekről a múlt év ősze óta beszélhetünk. a belkereskedelem és az ipar közös erőfeszítéseinek eredményeként az idén jobb lesz, de még mindig nem kielégítő az ellátásuk.

a bakfisok részére már az első fél évre is lényegesen több jól mosható ruhát rendelt a kereskedelem, s az üzletekben most található, a tavalyinál lényegesen nagyobb mennyiség és szélesebb választék bizonyítja az ellátás javulását. a 15-16 éves lányok részére külön, nagylányos modelleket terveztek. kötöttáru- tehát pulover, kardigán, jersey-áru, stb. - ellátásuk javítása az általános kötöttáru-ellátás alakulásától függ, ugyanis ezekből a cikkekből összességében sem tudja az igényeket kielégíteni a kereskedelem. tavaly még jelentős hiány volt a 10-11-es patent és krepp-nylon harisnyákból. a patent-harisnya ellátás az idén már kielégítő, krepp-nylon-harisnyákból azonban még nem, az igényeknek csak körülbelül 80 százalékát fedezi az ipar szállítása. cipőből a bakfis korosztályúaknak biztosították a legmagasabb szintű ellátást. amíg a nőknek 1,7, a gyermekeknek 1,96, addig a serdülőkorúak ellátására 2,2 pár cipőt biztosítottak éves átlagban, azonban még ez is kevés.

a kamasz-fiúk ellátása is jobb valamivel az eddiginél. a korszerű, réteges öltözködés követelményeinek megfelelően ré-
szükre is készülnek öltönyök, pantallók műszál-szövetből, s kisebb mennyiségben szintetikus anyagból. divatos, mellényes öltönyök máris kaphatók. a mennyiség és a választék növekedése kétségtelenül érezhető, nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy a felnőtt férfiakkal összehasonlítva egyhangú a serdülőkorú fiúk öltözködése. hiányzik a derűs, világos, élénk színű, fiatalos vonalú fiúruhák. a felnőttek változatos öltözködését segítik például a sokféle, élénkebb színű és mintájú tweed zakk és kártolt anyagból készült nadrágok, a fiatalok részére azonban nem, vagy alig gyártanak ilyeneket. nem sikerült még megszüntetni az öltözködés egyhanguságát. ugyanabból az anyagból készítenek ruházati cikkeket a felnőtteknek, a kamaszoknak és a gyermekeknek, pedig nem derűs látvány a 40 éves apa 16 éves fiával egyforma öltönyben. az alapanyagoknak csupán a mintázatát kellene a korcsoportoknak megfelelően szétválasztani, bővíteni és máris csökkennie az egyhanguság.

/folyt.köv./
9.20/a

11
- -

ms

bb 23. /jobb, de még nem...1.folyt./-Lm

az öltözködés korszerűsödésével mindinkább teret hódítanak a könnyebb, lazább szövésű anyagok. éppen ezért indokolatlan és gazdaságtalan a serdülőkorúak részére a legfinomabb, 400-500 forintos, nehéz szövetből készült ruhákat venni, mert ebben a korban nem használja, hanem kinövi a gyerek. szóvá kell tenni, hogy időnként és területenként még most is hiánycikk a szép, izlásses, egyszerű sötét fiuöltöny, valamint a fehér blúz és a sötét rakottszoknya.

a belkereskedelem és az ipar újabb intézkedéseket tesz ahhoz, hogy jövőre még jobb legyen a serdülőkorúak ruházati ellátása./mti/

-. -

bb 25. dohányylevél a timföldgyártás szolgálatában

vid te-0 ki

1963. június 14.

eredményesen kísérleteznek rádióaktív izotópokkal az alufizitói timföldgyárban. a timföldgyártás egyik legfontosabb része az alumínium elválasztása a mellékterméktől, a vörösiszaptól. ez a folyamat zárt berendezésekben történik, s az eddigi egyszerű mérésekkel még nem tisztázódott az anyag áramlási sebessége, a folyékony és szilárd anyag keveredési aránya. ezért a fémipari kutató intézettel közösen rádióaktív izotópokat helyeztek el a berendezésekben. ezt a kísérletet sikeresen befejezték és olyan adatok birtokába jutottak, amelyek ismeretében gazdaságosabban termelnek az üzemben és jobb, tökéletesebb berendezéseket tervezhetnek a tervező intézetekben.

most újabb érdekes kísérlethez kezdtek. a zárt, ugynevezett dohánylevél-berendezésekbe keményítőt is adagolnak, hogy gyorsítsák a vörösiszap szétválasztását, a keményítő elősegíti ugyan a vörösiszap leülepedését, de bizonyos, még tisztázatlan zavaróhatással van a lugra. nincs pontos képük a műszakiaknak arról sem, hogy mennyi időt vesz igénybe ez a bomlási folyamat, mennyi ideig tartózkodik a folyamatban a keményítő. mindezek felderítésére a budapesti műszaki egyetem mezőgazdasági kémiai technológiai tanszéke rádióaktív szénrel jelzett keményítő előállítására vállalkozott. érdekes módon dohányylevélből nyerik ki ezt a keményítőt. bura alatt mesterséges körülmények között tartják a dohánylevelet és napfénytől lámpák, valamint izotópos széndioxid gáz hatására rádióaktív keményítő képződik benne. egy dohánylevelelből kivont néhány milligramm ilyen jelzett keményítő bőségesen elegendő egy-egy vizsgálathoz, ahhoz hogy pontosan tisztázzák a vegyi folyamatban a keményítő sorsát, hatását./mti/

9.30/a

-. -
- 12 -

bb 24. savaknak, oldószereknek ellenálló műanyagedény

vid teaalm ki

1963. június 14.

a nitrokémiai ipartelepek 3. számú üzemében, papkeszín, a reanal finomvegyszergyár kérésére egész sorozatot készítettek a legújabb típusú műanyag edényekből. a kisméretű tartályokat üvegszálakkal merevített poliészterből gyártották, amely a hasonló célra előállított hagyományos anyagok egész sor jótulajdonosságát egyesíti magában. tökéletesen ellenáll a korrózióknak, nagyobb ütések sem tesznek kárt benne, sőt az „agresszívnek” ismert savakkal, oldószerekkel szemben is közömbös, formáját anyagát ezek sem változtatják meg. az előnyös tulajdonságú poliészter tartályokkal a finomvegyszergyárban megbízhatósági próbakat végeztek, majd a kedvező tapasztalatok alapján ezekkel helyettesítették a régebben használt edényeket./mti/

-. -

bb 26. vöröskeresztes aktivisták segítségével a kisbéri kórházból távozó idős, egyedülálló embereknek

vid fm/tné-Lm fm

1963. június 14.

ismét jelentős kezdeményezést valósított meg a kisbéri kórház kollektívája, amely patronáló munkájával már eddig is sokat tett a körzetébe tartozó 18 község lakóinak egészségvédelméért. a kórházból kikerülő egyedülálló idős embereket a fatusi vöröskereszt titkárhoz címzett levél kíséretében bocsátják haza. megírják, milyen betegséggel feküdt a kórházban, milyen további ápolásra, gondozásra szorul, milyen munkát szabad a ház körül elvégeznie. a vöröskeresztes aktivisták a helyi tanáccsal és a társadalmi szervekkel közösen segítik a rászorulókat. ilyen gondozásban részesítik már az öregeket suron, bársonyoson és hántán./mti/

-. -

bb 27. műemlék-restaurálás a nyári iskolai vakációban

vid fm/tné-Lm fm

1963. június 14.

az országos műemléki felügyelőség szombathelyi építésvezető-sége száz főnyi állandó műszaki, szakmunkás- és betanított segédmunkás gárdájával egész éven át folyamatosan végzi vas és zala megye műemlékeinek restaurálását. az építésvezetőség munkásgárdája a nyári iskolai vakációban alaposan kibővül. sok diák jelentkezett most is építőmunkára. a diákok részére a történelmi emlékek, várak, nevezetes magán- és középületek restaurálása nemcsak hasznos tevékenységet jelent, hanem fejleszti történelmi tudásukat is. ebben a nyári időnyben több mint félszáz szombathelyi és vas megyei középiskolás dolgozik majd a műemlékek helyreállításán./mti/

-. -

9.44/a

- 13 -

bb 28. szépen fejlődik a dohány - dél-európa felől kékpenész-veszély fenyeget

i cs/tm szb ká

1963. június 14.

a korábbi évekhez képest 20 százalékkal megnövelt dohánytermő területeken országsszerte végeztek a dohány kiültetésével. a kedvező meleg és a többnyire csapadékos időjárás hatására a palánták jól eredtek, és gyors fejlődésnek indultak. az élelmezésügyi minisztérium dohányipari igazgatóságán tájékoztatásul közölték, hogy a dohányültetvények állapota és ápoltsága általában kielégítő, egyes vidékeken azonban a rendkívül gyors gyorsodás már veszélyezteti az ültetvények fejlődését és a termést.

a talaj gyomtalanítása fontos a peronoszpóra-fertőzés elhárításához is. a kékpenész néven ismert dohányperonoszpóra ugyanis afrika felől felhatolt már olaszországba és jugoszláviába, sőt Lengyelországban is észleltek kékpenész-fertőzést. hazánkban az idén még nem ütötte fel fejét ez a termés-csökkenést és minőségromlót gombabetegség, ami elsősorban a termelő üzemek gondos, megelőző védekező munkájának köszönhető: már a palánta-ágyásokat permetezték, a kiültetés után pedig újból ellátták a zsenge növényzetet vegyszeres védőréteggel.

mivel a párás, meleg idő rendkívül kedvez a dohányperonoszpóra kifejlődésének és terjedésének, az országos növényvédelmi szolgálat arra hívja fel a termelők figyelmét, hogy naponta ellenőrizzék ültetvényeiket, s mielőtt a leveleken észreveszik az „olajfoltokat”, vagy a levelek fonákján a penészkivirágzást, azonnal kezdjék meg a permetezést 0.4 százalékos zineb oldattal, s 3-4 naponként a permetezést ismételjék meg. /mti/

--

bb 29. országos nagyipari vállalatban vonják össze a cement-, a porcelán- és az üvegyipar gyárait - julius elsején megalakul az építésügyi minisztérium építőipari főigazgatósága - ez a trösztjellegű vezetés váltja fel kilenc iparigazgatóság irányító munkáját

i sb/gk szb vg

1963. június 14.

az építésügyi minisztériumban áprilisban volt az első átszervezés, amellyel megalakult a téglá- és cserépipari, valamint a kő- és kavicsipari tröszt. most tovább folytatják a vállalatok összevonását és julius elején az eddiginél jóval nagyobb átalakításokra kerül sor.

/folyt.köv./

9.48/gy

- 14 -

bb 29. /országos nagyipari... 1. folyt./- szb

az építésügyi értesítő legújabb számában közölt miniszteri rendelkezésnek megfelelően létrehozzák az ém mész- és cementipari országos vállalatot, amely az egész iparágat, tehát kilenc gyárat egyesít. a finomkerámia iparban öt porcelángyár, a romhányi cserépkályhagyár, valamint a gránit csiszolókorong és kőedénygyár összevonásával megalakult az ém finomkerámiaipari országos vállalat, s ugyancsak julius elsején kezdi meg a munkát 12 gyáregységgel az ém üvegyipari országos vállalat. az átszervezéssel a három iparág régi vállalatai gyáregységekké alakulnak, az összevonások azonban sokkal többet jelentenek, mint egyszerű névváltozást. az iparágak irányító központjai az üzemekbe költöznek, tehát a vezetés közvetlenebb kapcsolatba kerül a termeléssel. a szakemberek átcsoportosítása is az irányítást erősíti. az országos vállalatoknak több lehetősége nyílik a termelés szakosítására és a gyártmányfejlesztésre is, mint a korábbi iparigazgatóságoknak, amelyeknek helyes elgondolásai gyakran szűk vállalati érdekekbe ütköztek.

a minisztérium építési és szerelési munkájának hatékonyságát növelik azzal, hogy julius elsején megalakítják az építőipari főigazgatóságot. ennek alapját és fontos magját alkotják az új intézkedéssel megszűnő országos, területi, valamint az ut-és vízépítési iparigazgatóságnak a vállalatai. az átszervezéssel azonban a főigazgatósághoz kerülnek a korábban külön minisztériumi igazgatósághoz tartozó szerelőipari, betonelemgyártó, gépgyártó, gépjavitó és épületlakatos, épületasztalosipari, szállítási, valamint az anyagellátó és készletező vállalatok is. ezzel kilenc iparigazgatóság szűnik meg és egységes irányítás alá kerül az építési beruházások megvalósításához szükséges - az építőanyagipar kivételével - valamennyi ém vállalat. az építkezéseket kiszolgáló iparágak vállalatait összevonják, túlnyomórészükből országos vállalatokat alakítanak. így több mint 50 régi helyett 9 nagyvállalatot szerveznek.

a tröszt-höz hasonló új építőipari főigazgatóság egyszerűsíti és összehangolja a minisztérium egész építési szervezetének irányítását. a határidők teljesítésében most már nemcsak az építőipari vállalatok lesznek érdekelték, hanem a közös központi szerv szerelő, szállítási és anyagellátási vállalatai is. könnyebben gazdálkodhatnak az építőipari gépparkkal is, mint amikor három iparigazgatóság intézkedett ebben a kérdésben. a főigazgatóság irányításával szorosabb kapcsolatba kerül az építkezésekkel a betonelemgyártás, s termelésével és gyármányainak fejlesztésével jobban alkalmazkodhat az építés helyi igényeihez. a julius elsején megalakuló építőipari főigazgatóság így összesen 51 nagy vállalat mintegy 150 ezer dolgozójának összehangoltabb munkáját alapozza meg. /mti/

--

9.55/gy

- 15 -

RR

bb 30. vita a hangszer nélkül megszólaló zenéről - megkezdődött az ország első elektronikus zenei ankétja

t tz/tm szb

1963. június 14.

a második világháború óta új zenei irányzat fejlődött ki, az elektronikus zene. új azért, mert ebben az esetben nem a huroknak, vagy - fuvóhangszerek esetén - valamilyen légoszlopnak a rezgése hozza létre a valóságos hangot, amit aztán esetleg a mágnesszalagon elektromos hullámok formájában rögzítenek, hanem valóságos hangszerek nélkül, elektromos úton közvetlenül állítják elő a rezgéseket, s ezeket alakítják át a rádióban már általánosan alkalmazott módszerekkel hanghullámokká, illetve hallható hangokká, mivel az egyes hangszerekre jellemző hangszint az alaphanggal együtt megszólaló felhangok száma szabja meg, elektronikus úton pedig a felhangok keverése szinte korlátlan változatban lehetséges, ezen a módon a legkülönbözőbb olyan hangszínek és velük olyan hanghatások hozhatók létre, amelyeket a hagyományos hangszerek nem tudnak produkálni.

ezeknek az új kifejezési eszközöknek a létrejötte óta már szép számmal születtek meg olyan művek is, amelyeknek különleges mondanivalója éppen ezeknek a különleges hangszíneknek, hanghatásoknak az útján jut kifejezésre.

ma már világszerte számos elektronikus zenei stúdió működik. Európában például Kölnben, Párizsban, Milánóban, Rómában, Varsóban, sőt a legújabbban Pilsenben is. Hazánkban is megszülettek már az első kezdeti eredmények. több rádió- és televízió-játékot elektronikus zenei hanghatásokkal festettek alá, és bemutatták egy lengyel szerző három elektronikus zeneművét is. Jelenleg - azonban a nézetek még több vonatkozásban is tisztázatlanok, sőt az elektronikus zene iránt érdeklődő szerzők és a hangokat előállító mérnökök között sincs meg a szervezett kapcsolat.

Éppen ez indította az optikai, akusztikai és filmtechnikai egyesületet arra, hogy összehívja az ország első elektronikus zenei ankétját, amely pénteken reggel kezdődött meg a technika házában.

az ankéton elsőnek járfás Tamás villamosmérnök, a magyar rádió zenei rendezője ismertette az elektronikus hangkeltés elveit. a további hat előadás részint technikai, részint elméleti kérdésekkel foglalkozik. a műszaki szakemberek az újszerű hangkeltés módszereiről, a különböző elérhető hanghatásokról és a hozzá szükséges berendezésekről adnak tájékoztatást. a muzikusok pedig az elektronikus zenéhez elvezető fejlődésről, az új zenei irányzat esztétikai kérdéseiről tartanak előadást, és felvázolják az elektronikus zene helyét az egyetemes nagy zeneművészetben. /mti/

11.02/ szb

-16-

bb 31. hangképek a 6. magyar békekongresszusról

j-lm bs

1963. június 14.

június 15-én, szombaton 17.30-kor és 16-án, vasárnap 18.05-kor a Kossuth-rádió hangképekben számol be a 6. magyar békekongresszusról. /mti/

--

bb 32. a Lotto nyerőszámai

tm-lm ki

1963. június 14.

a sportfogadási és Lottoigazgatóság tájékoztatása szerint Romhányban a Cserépkályhagyár színháztermében megtartott Lottósorsoláson a 24. játékhetén a következő nyerőszámokat húzták ki:

22, 33, 50, 62, 69

/mti/

--

bb 33. csalót köröz a rendőrség

i lv/tm szb

1963. június 14.

a budapesti rendőrfőkapitányság Laub Jánosné, született Kállai Etel ellen sorozatos csalás miatt elfogatóparancsot adott ki. a körözött Budapest 11. kerület Villányi utca 9 szám alatti lakos, 38 éves, többszörösen büntetett előéletű, Laub Jánosné az eddigi megállapítások szerint 40 budapesti lakostól csalt ki kisebb-nagyobb összeget. ürügyül azt használta fel, hogy huseosztóban dolgozik, s így borjúhúst, májat és zsirszalonnát tud szerezni. az ilyen módon félrevezetettéktől 100-200 forintos összegeket csalt ki. a rendőrség kéri, hogy aki Laub Jánosnéval kapcsolatban bármilyen adatot tud szolgáltatni, a nyomozás elősegítése érdekében személyesen jelentkezzen a budapesti főkapitányságon, 5. kerület, Deák Ferenc utca 16. első emelet 118 szám alatt. a telefonon jelentkezők az 123-456 számon, a 14-10 mellékállomáson tehetik meg észrevételeiket. /mti/

--

11.20/gy

- 17 -

NE

bb 34. pénteken tízféle fontosabb idénytermék árát mérsékeltek

in/j-lm ká

1963. június 14.

a nagyvásártelepre pénteken 36 vagon és 79 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 10 vagon burgonya, 2 vagon főzötök, 7 vagon fejeskáposzta, 2 vagon karfiol, 5 vagon cseresznye, 7 vagon tojás, 1 vagon vágott baromfi és 2 vagon citrom.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata pénteken tízféle fontosabb idénytermék árát mérsékelte. így a főzötök kilónként 3.60, a fejeskáposztát 2.40, a cukorborsót 3.20, a zöldbabot 8.80, az uborkát 9.80-11, a paradicsomot 44 forintért, a zöldpaprika darabját 0.80-1.80 forintért árusították. az ömlesztett, kifejtett zöldborsót 7.60 forintért hozták forgalomba. a gyümölcsök közül a hajagmeggyet kilónként 7, az egrest 6 forintért adták. megjelent a piacon a jános-napi retek és az új gyökérzöldség. a jános-napi retek csomónként 1.10-1.50, az új gyökérzöldséget csomónként 1.40-1.80 forintért árusították. /mti/

--

bb 35. a tiszai vegyikombinát új terméke: a falfesték paszta

vid te-lm ki

1963. június 14.

a tiszai vegyikombinát lakkfesték- és műgyantagyárában hosszas kutató munka és kísérletezés után falfestékpasztát állítottak elő. a pasztát vízzel megfelelően hígítják és a festéket géppel is felszórhatják a falra. a fehér, világoszöld, szürke és drapp színű paszta készítését pénteken kezdték meg. /mti/

--

12.55/a

- 18 -

Wk

bb 36. időjárásjelentés

gg szb

1963. június 14.

a meteorológiai intézet jelenti június 14-én, pénteken 13 órakor:

esők, zivatarok

az európai szárazföldön a meleg levegő uralma lassan és fokozatosan egyre kisebb területre szorítkozik. a skandináv félszigeten keresztül délkelet felé nyomuló sarkvidéki levegő már betört ukrájnába, a nyugat felől áramló hűvösebb atlanti óceáni eredetű légtömegek pedig franciaország után elárasztották svájcot és ausztria nagy részét is.

hazánkban tegnap napos, meleg idő volt és csak egy-két helyről jelentettek kevés esőt. a hőmérséklet napközben 26-28 fokig emelkedett. ma hajnalban 11-15 fokig hűlt le a levegő. budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 22.1 fok volt, a sokévi átlagnál 2.1 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 26 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, mérsékelten süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 23 fok.

várható időjárás szombat estig: növekvő felhőzet, többfelé, főként nyugaton és északon esők, zivatarok. megélénkülő déli, később a dunántúlon északnyugatra forduló szél. a nappali felmelegedés főként az ország nyugati felében csökken.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 12-15, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap keleten 26-29, nyugaton 22-25 fok között..

a duna vizállása pénteken délelőtt 11 órakor budapestnél: 285 centiméter. /mti/

--

13.10/a

- 19 -

Wk

szb bs

1963. június 14.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk beckl sándornak, a szot titkárának ma délután, az építők szék-
házában sorra kerülő spanyol szolidaritási nagygyűlésen elmon-
dandó beszédét. keretet később adunk. a beszéd csak jelzésre
használható fel.

x x x

beckl sándor bevezetőben emlékeztetett arra, hogy immár csak-
nem három évtizede a legsötétebb fasiszta diktatúra tombol spa-
nyolország földjén, s a franco-rendszer spanyolországot európa
legnyomorúságosabb országává tette. de a spanyol nép, amelynek
harci szellemét a legbrutálisabb terror sem tudja megtörni, egy-
re erőteljesebben követeli jogát a szabad élethez. e nehéz küz-
delmében támogatják világszerte mindazok az erők, amelyek szent
ügynek tekintik a népek szabadságát és testvéri szolidaritás-
ban a spanyol néppel, együttesen kiáltanak megálljt franco
fasiszta rendszerének. ezekben a napokban - a szakszervezeti vi-
látszövetség felhívására - a becsületes emberek milliói a hu-
manizmus és szolidaritás nemes eszméjétől vezérelve, a világ min-
den részén felemelik szavukat az elnyomott spanyol dolgozók mel-
lett, a fasiszta franco-rendszer gaztettei ellen.

ezután a spanyol nép iránti szolidaritás egyre nagyobb töme-
geket átfogó mozgalmának eddigi eseményeiről és most készülő ak-
cióiról tett említést a szónok. utalt nyugat-európa közéleti
személyiségeinek nemrég lezajlott párizsi konferenciájára,
amely tiltakozásra szólította fel a világ haladó közvéleményét
a hős spanyol hazafi, julian grimau meggyilkolása miatt. széles
tömegekre kiterjedő szolidaritási akciókat szervez a francia ál-
talános munkásszövetség, a francia tengerészek szövetsége, a
bányászok, a vasasok, az építők és más francia szakszervezetek.
ausztriában, olaszországban, japánban, ausztráliában, kanadában
és a latin-amerikai országokban, a földkerekség majd minden or-
szágában tüntetéseket, gyűléseket szerveznek, küldöttségek kere-
sik fel a franco-rendszer követségeit és konzulátusait, tiltako-
zó leveleket, táviratokat küldenek spanyolországba, figyelmeztet-
ve a franco-rendszert és támogatva a spanyol nép harcát.

/folyt.köv./

14.30/a

- 20 -

bb 37. /szerk.figy. ... 1. folyt./- szb

- az immár világméretűvé vált szolidaritási mozgalomnak
részesei vagyunk mi, magyar dolgozók is, - mondotta ezután. a
magyar dolgozóiban, egész népünkben mélyen él a szolidaritás
érzése, melynek eddig is számtalanszor adta tanuljelét. hiszem,
hogy minden magyar dolgozó gondolatát és akaratát fejezem ki,
amikor e szolidaritási nagygyűlésen is kijelentem: egyek va-
gyunk a spanyol néppel, igazságosnak, jogosnak tartjuk követel-
éseit és minden erőnkkel támogatjuk harcát! biztosak vagyunk,
hogy látni fogjuk spanyolország földjén is a szabadság zászla-
ját, amely most már az óceánon is átkelt, s ott lobog kuba és
egyre több ázsiai és afrikai ország felett. hisszük, hogy a so-
kat szenvedett spanyol nép kivívja győzelmét!

- régen várja már a spanyol nép, hogy emberhez méltó élete
legyen. a világ haladó közvéleménye és minden becsületesen gon-
dolkozó ember együtt érez a spanyol néppel, a spanyol dolgo-
zókkal attól a naptól fogva, amikor 1936 júliusában franco és
zsoldosai tüzet nyitottak a köztársaságra és vér áztatta a spa-
nyol földet. a nemzetközi munkásosztály egyik legnagyobb szolida-
ritási hadjárata volt a spanyol köztársaság, a spanyol nép védel-
me az 1936-39-es években.

- a spanyol nép hősi harca akkor nem győzhetett az egyesült
német, olasz, spanyol fasisztákkal szemben. a harc, amely annyi
áldozatot követelt a spanyol néptől és a többi néptől is, -
hiszen 52 nemzet fiait ontották vérüket a spanyol nép oldalán a
nemzetközi brigádokban - vereséggel végződött, de nem tudták ki-
oltani a spanyol nép szabadságvágyát, nem tudták megtörni el-
szántságát.

- a spanyol igazságügyminiszter nemrégiben arról nyilatkozott,
hogy spanyolországban minden rendben van, az állampolgárok és a
spanyol vezetők közösen dolgoznak a haza jövőjéért. de ha spa-
nyolországban minden rendben van, akkor több mint husz eszten-
dővel a polgárháború után miért működnek még mindig a katonai
bíróóságok? miért jár büntetés azoknak, akik politikai kérdések-
ben véleményt nyilvánítanak? miért alkalmazzák a középkori inkvi-
zícóra emlékeztető kivallatást? miért állítják katonai bíróság
elő az azt a munkást, aki éhez és béremelést kér, azt az értelmi-
ségit, aki szabadon akar alkotni?! az alkotó szabadság, melyet
az értelmiségiek kívánnak, az anyagi megbecsülés, amit a dolgozók
követelnek, az egész spanyol nép szabadságvágya és harca - ellent-
mond az igazságügyminiszter nyilatkozatának.

/folyt.köv./

14.45/a

- 21 -

bb 37. /szerk. figy.... 2. folyt./- szb

marcos ana spanyol költő szavait idézte ezután a szónok. az antifasiszta harcost a nemzetközi szolidaritás nemrégiben szabadította ki franco börtönéből. ezt a hazafit két ízben halálra ítélték, majd büntetését életfogytig tartó börtönre változtatták. marcos ana a következőket írja: „ jelenleg csupán a burgosi központi börtönben csaknem 400 politikai foglyot őriznek, akiknek összes büntetése években kifejezve 9 ezer évre rug, amiből csaknem 3 200 évet töltöttek le eddig. a börtönben töltött 9 ezer nappal és 9 ezer éjszaka során a legborzalmasabb tragédiákat éltem át. de ugyanakkor a börtönökben azt is megtanultam, hogy ember legyek. megtanultam a szolidaritás értékét és jobban érzem, mint valaha, hogy a dolgozók ügye az én ügyem. a spanyol politikai foglyok megbíztak, hogy mondjak köszönetet a világnak az irányukban és mindenekelőtt családtagjaik irányában tanúsított szolidaritásért, hiszen a foglyokat családjuk, asszonyaik és gyermekeik sorsa aggasztja leginkább.,,

- mi marcos anának és a jelenleg is börtönökben szenvedő spanyol hazafiaknak hiszünk és nem az igazságügyminiszter urnak, - mondotta az előadó. - ezért követeljük, hogy szüntessék meg a demokráciát, a hazafiak kínzásait, az ellenük alkalmazott megtorló intézkedéseket, s adjanak általános amnesztiát az összes politikai foglyoknak.

- az elnyomott, kisémmizett, a brutális terror légkörében élő spanyol hazafiak, a spanyol nép küzdelméhez még egységesebb nemzetközi összefogásra van szükség. julian grimau vére, az ő mártírhalála bizonyítja, hogy a fasizmus még ma is öl Európában. a nemzetközi szolidaritás segítségével valóra kell váltanunk a mártír özvegyének megindító szavait: „ legyen julian grimau vére az utolsó, melyet spanyolországban a fasiszták büntetlenül kioltanak!.,

ezután a spanyol dolgozók súlyos helyzetéről beszélt a szónok. rámutatott: a fasiszta rendszer spanyolország sors-
ásója. az ország gazdaságát a nemzetközi monopóliumok bitorolják. a spanyol fasiszták kaput nyitottak az amerikai imperializmusnak. az amerikai monopóliumokkal összefonódott spanyol nagytőkések hatalmas mértékben növelik profitjukat, ugyanakkor a spanyol lakosság egy főre számított jövedelme a legalacsonyabb egész Európában, tovább fokozódik a dolgozók nyomora, nő a munkanélküliség és százezrek kényszerülnek arra, hogy elhagyják országukat és családjuktól elszakítva, idegenben próbáljanak szerencsét.

/folyt.köv./
14.55/ szb

-22-

Mo

bb 37. /szerk. figy. ... 3. folyt./- szb

- spanyolországról ma nyugaton úgy beszélnek, mint „a nagyvállalkozások paradicsomáról,,. a nagy vállalkozások paradicsoma valójában a dolgozók pokoli életét jelenti. az aszturiai bányászok által elindított nagy sztrájkok sorozata, melyet az egész spanyol nép támogatott, felidézte francoék előtt véres rendszerük közeledő és elkerülhetetlen bukását. a munkások harca a bérek növeléséért, a szakszervezeti jogokért, a sztrájkjogért számos egységes akcióhoz vezetett. a mezőgazdasági munkások tüntetése sorozatosan zajlanak le a spanyol falvakban. a munkásokkal és paraszttal együtt diákok, értelmiségiek, orvosok és ügyvédek, a katolikusok tömegei egyre nagyobb méretekben foglalnak állást a francoista elnyomással szemben, követelve jogaikat, az emberhez méltó életet.

- e harc vezetője az illegalitás súlyos körülményei között dolgozó spanyol kommunista párt, amely egyetlen pillanatra sem szünt meg szervezni és vezetni a munkásosztály és az összes dolgozók közös küzdelmét a politikai szabadságjogokért, a kiszákmányolás, a nyomor ellen. ez a harc egyre inkább a tömegmozgalom jellegét ölti, melynek célja a franco-diktatura felváltása olyan társadalmi rendszerrel, amely demokratikus szabadságjogokat, emberi életet biztosít a népnek! a spanyol nép, a spanyol demokratikus erők harca összekapcsolódik azzal a küzdelemmel, melyet a demokrácia és a szocializmus erői folytatnak világszerte a béke érdekében, az imperialisták háborus politikája ellen.

- a franco-rendszer fő támogatói az óceánon túli dollár-milliók. az amerikai imperialisták háborús terveikben fontos szerepet szánnak franco spanyolországának. gibraltártól a pireneusokig az amerikai katonai támaszpontok egész sorát építették ki. spanyolország ma az amerikai imperializmus egyik fő támaszpontja nyugat-Európában. ezért minden támogatást megadnak franco-nak és legkegyetlenebb módszereit is elnézik. pedig az usá-ban is egyre inkább növekszik azoknak a haladó embereknek a száma, akik elítélik a franco-féle terror-rendszert és több ujság is hangot adott felháborodásának julian grimau kivégzése miatt.

- a spanyol nép nem élhet örökké félelemben és rettegésben. ez a nép, amely sohasem mondott le a szabadságáról, az emberiség történetében a béke és nem a háboru lapjait akarja megírni. a demokratikus erők egységének erősödése, mindazok összefogása, akik harcolnak a fasizmus ellen, segít megvalósítani azt a jelszót, melyet a spanyol hazafiak írtak zászlajukra: „ éljen a szabad, demokratikus, békeszerető spanyolország!.,

/folyt.köv./

15.03/n

-23-

Mo

bb 37. /a szerk. figy.... 4. folyt./- szb

- mi, magyar dolgozók nemcsak hirtől ismerjük a fasizmus testet-lelket nyomorító kegyetlen rendszerét, - folytatta beszédét bekl sándor. - 25 éven át szenvedtük a fasizmust, a jogtalanságot, a nyomort. ezért népünk megérti és támogatja a testvéri spanyol nép harcát. részt vállalunk a nemzetközi munkásmozgalom e hatalmas arányú akciójában. segítjük ezt a szolidaritási akciót erkölcsi, politikai és anyagi támogatásunkkal is. ugyanakkor tudatában vagyunk annak, hogy a legnagyobb támogatást akkor adjuk a spanyol hazafiak harcához, ha szüntelenül erősítjük szocialista hazánkat, a magyar népköztársaságot; ha szüntelenül munkálkodunk pártunk és a forradalmi munkás-paraszt kormány politikájának megvalósításán. pártunk politikájának megvalósítása egyre erősebbé teszi hazánkat és hozzájárul a szocialista világrendszer erejének növeléséhez, a világ valamennyi békeszerető, a társadalmi fejlődésért küzdő népének harcához.

- spanyolország földrajzilag távol van ugyan tőlünk, de a spanyol nép ügye közel áll szívünkhöz, - mondotta befejezésül a szónok. - együtt követeljük a világ békeszerető százmillióival: „szabadságot a spanyol népnek!”, /MTI/

x x x

/...../

bb 42. megkezdték a meggy befűzését kiskőrösön

vid te-lm ki

1963. június 14.

a kalocsa vidéki fűszerpaprika és konzervipari vállalat kiskőrösi telepén az idén főleg meggy feldolgozására rendezkedtek be. a környék gyümölcsöseiből, a híres apostagi meggyből 20 vagonnal főznek be és 45 vagon szűrt meggylevet készítenek. pénteken megkezdték a meggy-befűzést. az első nap hetven mázsát raktak üvegbe, a csucsidényben azonban ennél jóval több kerül feldolgozásra naponta./mti/

-.-

15.10/n

-24-

mo

bb 38. „buzabemutató,, szegeden és kiszomboron

vid j-lm ká

1963. június 14.

a délalföldi mezőgazdasági kísérleti intézet pénteken „buzabemutató,, rendezett. a vendégek között ott volt losonczi pál földművelésügyi miniszter is. csongrád, békés, bács és baranya megye párt és tanácsi vezetői, a kísérleti intézetek tudományos kutatói és a környékbeli állami gazdaságok növénytermesztési szakemberei először a szeged-öthalomi telepet tekintették meg. itt az alföld déli vidékére jellemző, sekély termőrétegű mezőszéki vályogtalajokon a nagy terméshozamu bezosztája szovjet buzafajtával folytatnak műtrágyázási kísérleteket. holdanként 250 kiló foszfor és 120 kiló szuperfoszfát adagolása 50 százalékos termésmennyiséget eredményezett. míg a kezeletlen táblán 16, a műtrágyázotton 24 mázsa volt a bezosztája termése. kidolgozták a helyes elosztási arányt is: ősszel a műtrágyamennyiség 20 százalékat, tavasszal, bokrosodáskor 60 és a szárba induláskor 20 százalékat szórják ki.

a mezőgazdasági szakemberek ellátogattak a most épülő kiszombori buzanemesítő telepre is, ahol megtekintették a tenyészkereszt-kísérleteket. itt olasz és szovjet fajták keresztezésével alacsony száru, nagy kalászu és szárazságtűrő új törzseket hoznak létre. rövidesen elkészülnek a telep korszerű klimatizált, ahol a télen is nevelnek kenyérgabonát, hogy ezzel megrövidítsék az új fajták nemesítési idejét./mti/

-.-

b b 39. a határban tartják az aratás előtti brigádgüléseket a szőlős vidékek termelőségtervezetei

vid j-lm ká

1963. június 14.

heves megye valamennyi termelőségtervezetében ezekben a napokban közgyléseken, brigádtervezeteken tárgyalja meg a vezetőség a tagsággal az aratási tennivalókat. a szőlős vidékeken, ahol most minden percet a permetezésre, kapálásra kell fordítani, ezeket a megbeszéléseket a határban tartják. a gyöngyöstarjáni brigádtervezeten a tanács vezetőinek társaságában részt vett molnár jeno, a gyöngyösi járási pártbizottság titkára, az mszmp központi bizottságának póttagja is. mintegy félezer szövetkezeti gazdával találkoztak a járás vezetői./mti/

-.-

15.15/n

-25-

ke

bb 40. gyulán fejezte be tanácskozását az országos vízgépészeti vándorgyűlés

vid j-lm ká

1963. június 14.

az országos vízgépészeti vándorgyűlés pénteken gyulán folytatta munkáját. délelőtt az európa hírű gyulai vár lovagtermében hangzottak el értékes szakmai előadások. törő lászló, a gyulai vízgépészeti vállalat mérnöke az öntözővíz-kitermelés energetikai problémái címmel, mészáros istván, a mezőgazdasági gépkisérletti intézet munkatársa a szocialista országok permeterberendezéseinek jellemzése címmel, fáty csaba, a gépipari tudományos egyesület vízgépészeti szakosztályának titkára pedig a hazai gyártású öntözőszivattyúk fejlesztésének célkitűzései címmel tartott előadást.

a vendégek délután ellátogattak a gyulai vízgépészeti vállalat telepére, ahol megtekintették a legmodernebb hazai gyártmányú öntözőberendezéseket és szivattyukat./mti/

..-

bb 41. kitüntetéses doktorrá-avatás a budapesti orvostudományi egyetemen - dobi istván adta át a népköztársaság címerével ékesített aranygyűrűket

t lv/tm-lm sr

1963. június 14.

a budapesti orvostudományi egyetemen pénteken az egyetem tanácsa, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának határozata alapján, bédi judit, somogyi györgy és szepesi kálmán orvosokat kitüntetéses doktorrá avatta.

az egyete tanácsstermében tartott ünnepi ülésen résztvett dobi istván, az elnöki tanács elnöke, doleschall frigyos egészségügyi miniszter, dr. rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke és gyalmos jános, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese.

az ünnepélyes doktorráavató tanácsulást dr. törő imre rektor nyitotta meg. köszöntötte a vendégeket és a doktor-jelölteket. ezután dr. tarján imre, az általános orvostudományi kar dékánja az ünnepi tanácsulás elé javaslatot terjesztett bédi judit, somogyi györgy és szepesi kálmán kitüntetéses doktorrá avatására. kiemelte, hogy a három kitüntetésre javasolt az általános-iskolai, középiskolai és egyetemi tanulmányait kitűnő eredménnyel végezte. az előterjesztés után az egyetem rektora és tanácsa a három jelöltet kitüntetéses doktorrá fogadta. az ifju doktorokat dobi istván, az elnöki tanács elnöke is üdvözölte, s egyben méltatta a budapesti orvostudományi egyetem oktatóinak és hallgatóinak munkáját és szólt az egyetem előtt álló feladatokról. hangsúlyozta, hogy a szocialista társadalomnak egyre több jól képzett orvosra van szüksége. ezután dr. bédi juditnak, dr. somogyi györgynek és dr. szepesi kálmánnak átnyújtotta a magyar népköztársaság címerével ékesített aranygyűrűt. a kitüntetettek nevében dr. bédi judit mondott köszönetet./mti/

..-

15.32/n

-26-

mo

bb 43. beiktatták az első hivatalos tsz-ujítást - megindult a termelőszövetkezetek szervezett ujitómozgalma

t ie vm ká

1963. június 14.

a fővárosi rozmaring mezőgazdasági és kertészeti tsz-ben pénteken délelőtt ünnepélyesen beiktatták az első hivatalos termelőszövetkezeti ujitást. az ünnepségen résztvett tasnádi emil, az országos találmányi hivatal elnöke, hunya istván, a medosz elnöke, valamint a hazafias népfront országos tanácsa, a földművelésügyi minisztérium és a fővárosi tanács több képviselője.

tasnádi emil, az országos találmányi hivatal elnöke elmondotta: 15 év alatt az iparban másfél millió ujitást valósítottak meg, s ezek sokmilliárd forint hasznót hoztak a népgazdaságnak. évek óta eredményes az ujitómozgalom a mezőgazdaság állami szektorában; az állami gazdaságokban és a gépállomásokon is. a rozmaring tsz-ből most új, értékes kezdeményezés indult el: a termelőszövetkezetek szervezett ujitómozgalma, ami remélhetőleg rövidesen széles körben bontakozik ki. a mozgalomnak reális feladatai vannak: megvalósítani és elterjeszteni azokat az ötleteket, elgondolásokat, amelyek termelékenyebbé, gazdaságosabbá teszik a mezőgazdasági termelést, tehát növelik a közös gazdaságok, s így az egyes tagok jövedelmét is.

ezután került sor az első hivatalos termelőszövetkezeti ujitás ünnepélyes beiktatására. a rozmaring tsz ujitási naplójába elsőnek don lászló kertész már eredményesen megvalósított ötletét: a pvc-csőves öntözést jegyezték be. bizonyos körülmények között, egyes kultúrák öntözésére a szórófejek helyett alkalmasabbak és gazdaságosabbak a vékony műanyag-csövek, amelyeket a vízcsapra erősítenek és karók között feszítenek ki. a csőben képzett lyukakon át az öntözővíz finoman szóródó permetként hull a növényekre.

a rozmaring tsz ujitási naplója rövidesen még két bejegyzéssel gyarapszik. mind a kettő mikita istván tsz-tag most bevezetett ujitása: az elkülönített rekeszekből álló hordozható tojófészek és a kukoricagóré helyettesítésére házilag olcsón előállítható, mozgatható hengeralaku kas./mti/

..-

15.45/n

-27-

mo

bb 44. bejáratáson az új balatoni vontatóhajó

vid te vm ki

1963. június 14.

a magyar hajó-és darugyár balatonfüredi üzemegységében átadták a tó új motoros vontatóhajóját, amelyet az országos vízügyi főigazgatóság megrendelésére építettek. a vízijármű legnagyobb merülése csak nyolc deciméter, s így a zátonyos, sekélyvizű partokat is megközelítheti. a bejáratás alatt levő balatoni vontatót modern lakással, konyhával, étkezővel és zuhanyozóhelyiséggel látták el./mti/

- . -

bb 45. a színház-és filmművészeti főiskola hallgatóinak vizsgaelőadása

t s/gk vm ha

1963. június 14.

az ódry színpadon pénteken délután rendezték meg a színház-és filmművészeti főiskola végzős színészhallgatóinak vizsgaelőadását. a főiskolások az idén hosszú szünet után ismét daljátékban, schubert-berté: három a kislány című nagyoperettjében léptek fel.

az előadást vámos lászló rendezőtanár rendezte, a főbb szerepeket nagy anna, polonyi gyöngyi, agárdy ilona, szabó kálmán és koncz gábor alakította./mti/

- . -

bb 48. dr.wittmann béla

te vm cz

1963. június 14.

gyémántdiplomás érdemes orvos 89 éves korában elhunyt. diplomáját 1899-ben szerezte, 1904-től 1962-ig folyamatosan dolgozott a társadalombiztosítás rendelőintézeteiben. temetéséről később történik intézkedés./mti/

- . -

bb 47. az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk a délutáni spanyol szolidaritási nagygyűlés felhívását. keretet később adunk, a felhívás csak jelzésre használható.

/folyt.köv/

x x x

15.56/n

-28-

me

/bb 47. az alábbiakban.....1.folyt./vm

f e l h í v á s

az egész világon megdöbbenést keltett a spanyol nép hőse fia, julian grimau meggyilkolása. közel negyed évszázada, hogy sokszázezer dolgozó legyilkolása, bebörtönzése, emigrációba üldözése után uralomra jutott a spanyol reakció. a fasiszták véres terrorja azóta tart és még most sem ért véget.

franco börtöneiben politikai foglyok tizezrei szenvednek, sokan több, mint husz esztendeje! és a foglyok száma egyre növekszik. börtönbevetnek sztrájkoló munkásokat, letartóztatják a haladó mozgalmak vezetőit, résztvevőit. nem ritka a 30 évi börtönre szóló ítélet.

mint egykor, az 1930 szeptemberi tömegtüntetés után nálunk a horthy-diktatura a munkásmozgalom megerősödését statáriummal, sallai és fürst meggyilkolásával akarta vérbefojtani, franco most grimau agyonlövésével akarja a spanyol népet elrettenteni.

mialatt a felelősségük tudatában élő emberek az egész világon a békés együttélés lehetőségeit kutatják, a fasizmus ismét gyilkosságra vetemedett. a világ megdöbben, de meg is mozdult. segíteni kell a spanyol népnek! segíteni elsősorban a bebörtönzötteknek.

világszerte tiltakozik a haladó emberiség franco diktaturája ellen, világszerte szolidaritási akciókat szerveznek a spanyol nép támogatására. a szocialista országok népei és a többi országok munkásai mellett értelmiségiek és polgárok csatlakoztak a franco elleni tiltakozáshoz franciaországban, angliában, az amerikai egyesült államokban és számos más országban.

1936-39-ben a nemzetközi brigádok soraiban mintegy ezernyi magyar harcolt a spanyol és a magyar szabadságért. most érezzék felszabadult hazánk milliói a spanyol néppel, hogy szabadságáért, demokratikus jogaiért folytatott harcában nincs egyedül.

szervezzünk tiltakozó gyűléseket a spanyol népet elnyomó franco diktatura ellen!

követeljük táviratokban, levelekben amnesztiát a spanyol politikai foglyok számára!

/folyt.köv/

16.25/n

-29-

me

/bb 47. az alábbiakban.....2.folyt./vm

vásároljuk és terjesszük a spanyol nép szabadságmozgalma, a bebörtönzöttek és családtagjaik támogatására kiadott szolidaritásbélyegeket.

a fasizmus ellen oly hősiiesen harcoló spanyol nép és e harc hőseinek támogatása a világ összes népeinek ügye!

szolidaritási bizottság
a spanyol népért /mti/

budapest, 1963. június 14.

- . -

bb 49. a hatodik békekongresszus előestéjén: ajándékok a küldötteknek, táviratok száza az ország minden részéből

i di/gk vm na

1963. június 14.

a városok és falvak népe nagy érdeklődéssel várja, szeretettel köszönti a hatodik magyar békekongresszust. az esemény előestéjéig elérte az ötezret az ország legkülönbözőbb részeiből a béketanácshoz érkezett táviratok száma.

munkások, dolgozó parasztok, értelmiségiek személyes üzenetüket, vagy szűkebb közösségük jókívánságait tolmácsolták a tanácskozás résztvevőinek. bizalmukról biztosítják a kongresszusi küldötteket, s elmondják, hogy azt várják tőlük: juttassák méltóképpen kifejezésre békevágyukat, szívből jövő kívánságukat: ne legyen többé háború. a táviratokon kívül levelek is érkeznek; ezek egy részének írója egyszerű munkás vagy dolgozó paraszt, akit az ünnepi esemény versre ihletett.

az ötezer üdvözlő között ott találhatjuk somogy megye katolikus papjainak jókívánságait is. többek között így írtak:

- mindent megteszünk azért, hogy soha többé ne ismétlődjék meg a második világháború borzalma, hogy véget érjen a népeket sújtó fegyverkezési hajszák. kötelességünknek tartjuk a békemozgalom támogatását, annál is inkább, mert ezzel tartozunk a most elhunyt huszonharmadik jános pápa emlékének is, aki a népek közötti megbékélést hirdette.
/folyt.köv./

16.31/n

-30-

mo

/bb 49. a hatodik....1.folyt./vm

tiszadada község lakói köszöntésük mellé egy rövid beszámolót csatoltak életük gazdagodásáról.

a nógrádi bányászok és a salgótarjáni acélárugyár acélöntődjének kisz-brigádja képeslapokon küldte el jókívánságait.

a táviratokon kívül egy kiállításra való ajándéktárgy is érkezett az elmúlt napokban az országos béketanácsához. gyönyörű halasi csipke, zsámboki és isaszegi baba, sárközi párna, díszes kulacsok, szürrátétes terítők sorakoznak egymás mellett. sokan így, maguk készítette emlékekkel köszöntötték a hatodik magyar békekongresszust. nógrád megyéből a gyárak termékeinek kicsinyített másából érkezett egy tárlóra való, egerből, s az ország más részéből a környék nevezetességeit, látványosságait ábrázoló tárgyakat küldtek sok szeretettel. ezenkívül szinte mindenünnen díszes albumokban adtak hírt életük gazdagodásáról. a bács megyeiek csomagjában 25 ezer aláírás tesz hitet a béke, a leszerelés mellett.

az ország lakóinak ajándékait a békekongresszus külföldi résztvevőinek adják majd át./mti/

- . -

16.36/n

-31-

mo

bb 46. az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk sebastian zapirainnak, a spanyol kommunista párt központi bizottsága tagjának ma délután, a spanyol szolidaritási nagygyűlésen elhangzó beszédét, keretet később adunk, a beszéd csak jelzésre használható fel

hi/né/m/sr

1963. június 14.

bevezető szavaiban köszönetet mondott az egész magyar népnek a spanyol nép harcának támogatásáért, a hős hazafi, julian grimau ügyében tanúsított szolidaritásáért, majd a nemzetközi brigádok bátor magyar harcosaira emlékezett, akik a spanyol köztársaságért folytatott harcokban életüket áldozták.

- sok év telt el a spanyol nép hősi harca óta, amikor fegyverrel a kézben kellett szembeszállni a fasizmus nemzetközi méretekben szervezett támadásával, - mondotta. - de a szolidaritás, amely oly lelkesítően nyilvánult meg a spanyol nép mellett, ma is él a népek szívében, s ismételten kifejezésre jut a népünket segítő mozgalmakban. az ügyünket támogató milliók állásfoglalása, amely elítéli franco rendszerét, és fasiszta diktatúráját mindinkább elszigeteli a nemzetközi életben, nagy segítséget nyújt népünknek, hogy végleg megszabaduljon a gazdasági és társadalmi előrehaladást akadályozó, elnyomó uralomtól.

- minden spanyol kommunista és velük együtt minden spanyol demokrata meggyőződése, hogy hazánkat csak az egész nép összefogása szabadíthatja fel. ugyanakkor világosan látjuk a spanyol ügy mellett világszerte megnyilvánuló rokonszenv fontos politikai jelentőségét is. ezért is értékeljük nagyra a népek szolidaritási mozgalmát, amely biztatást, lelkesítést ad a spanyol dolgozóknak, s amelynek máris hatalmas eredményei vannak.

ezután a franco-rendszer által elkövetett gaztettek, közöttük a julian grimau elleni példátlan ítélet okairól szólt. mindezek magyarázata nem csupán az, hogy franco fasiszta, aki lábbal tipor minden emberi jogot és törvényességet. a franco-rendszer szétbomlása odáig sulyosbodott, hogy ma már nyíltan beszélnek válságáról a spanyol utcákon, sőt még a diktatort körülvevő klíkákban is. a szörnyű tettek tehát nem a rendszer erejét, hanem ellenkezőleg, gyengeségét bizonyítják.

a spanyol nép küldötte ezután hazája munkásosztályának a franco-rezsim elleni egyre erőteljesebb akcióiról szólt. emlékeztetett a múlt év április-májusi nagy sztrájkokra, amelyekben két hónap alatt több mint félmillió munkás vett részt. a mozgalom, amely spanyolország 25 megyéjére terjedt ki, s amelyhez a diktatura-ellenes front minden jelentős tényezője csatlakozott, nagy csapást mért a rendszerre és a spanyol nép harcának új fejezetét kezdte meg. /folyt.köv./

16.42/ n

-32-

MO

bb 46. /az alábbiakban ... 1. folyt./ m

franco arra kényszerült, hogy jelentős bérengedményeket tegyen a munkásoknak, s nem tudta végrehajtani reakciós intézkedéseit, melyeket néhány országrészben statáriummal szeretett volna megvalósítani.

- ezeknek a sztrájkoknak már kifejezett politikai jellege volt - folytatta. - a nép sulyos helyzetét enyhítő intézkedések sürgetése mellett olyan követelések is elhangzottak, mint a sztrájkjog biztosítása, a szakszervezeti mozgalom szabadsága, az üzemi munkástanácsok elismerése és a gyülekezési szabadság. e követeléseket a társadalom többi rétegei is helyeselték, s résztvettek a különböző akciókban. azóta országszerte számos kezdeményező lépés történt. a munkásoknak és parasztoknak a diáksággal közös fellépése a kormány bizonyos engedményekre készítették, s a dolgozók egyes üzemekben 50-100 százalékos béremelést értek el. számos diktatura-ellenes tüntetés is lezajlott ebben az időszakban. tüntettek a béke megvédéséért, az egyesült államokkal kötött katonai egyezmények megújítása ellen, spanyolország demokratikus átalakulásáért.

- franco, aki maga is látja rendszerének hanyatlását, - folytatta a szónok - valóságos pánikba esett, retteg népünk növekvő erejétől. a munkásosztály elszántan támogatja a spanyol fasizmus elleni harcot, amely mindinkább a diktatura megdöntésére irányuló általános akció jellegét ölti. franco érzi, hogy a hatalom kicsuszik a kezai közül. a nép iránt érzett gyűlölete miatt rendelt el julian grimau meggyilkolását és a vérbíróságok elé utalt perek lefolytatását. éppen a napokban rendelte el, hogy a burgosi börtönből madridba szállítsák át ramon ormazabal elvtársat, a spanyol kommunista párt központi bizottságának tagját, hogy új pert indítsanak ellene a polgárháború alatt elkövetett állítólagos bűneiért. újabb politikai bosszút forralnak tehát, amelyet a nemzetközi közvélemény erejével meg kell akadályozni.

- franco, a népek tiltakozásának figyelmen kívül hagyásával, a spanyol nép többségével való szembenállásával csak azt éri el, hogy rendszere hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt még jobban elszigetelődik és spanyolországban a diktatura ellenes mozgalom hatalmas hulláma bontakozik ki. ennek kifejező megnyilvánulásait nemcsak madrid, barcelona és sevilla, hanem sok más spanyol város utcáin is napról-napra láthatjuk, s a spanyol dolgozók elítélő állásfoglalását bizonyítják az üzemi gyűlések és az a sokezer levél, amelyet a törvénytelen ségek elleni tiltakozásul a spanyol kormányhoz küldenek. /folyt.köv./

16.47/n

-33-

MO

bb 46. /az alábbiakban ... 2. folyt./ m

a spanyol nép állásfoglalásának egyik szép bizonyítéka az is, hogy julian grimau hősiességén fellelkesülve száz és száz munkás, közöttük igen sok fiatal kérte felvételét a kommunista pártba, a kommunisták sorait erősítve akarnak résztvenni a harcban, tevékenyen közreműködni a kitűzött cél, az általános sztrájk előkészítésében.

végül a szónok hangoztatta: a spanyol kommunista párt megkészezi erejét, hogy megszilárdítsa a spanyol dolgozók egységét, minden erejét arra összpontosítja, hogy megszervezze a munkások általános politikai sztrájkját, amely meggyorsítja franco bukását és halálos sebet ejt gyűlölt diktaturáján. - az igaz ügyért indított szolidaritási akciók, amelyeket a nemzetközi munkásoktól kezdeményezett, nemcsak a spanyol nép ügyét segítik: erősítik a nemzetközi munkások egységét is, hozzájárulnak a demokratikus erők összefogásához, a társadalmi haladáshoz, a béke megvédésének ügyéhez - fejezte be beszédét. /mti/

...

bb 50. új, extra minőségű készítménnyel bővült a polyetilénbe csomagolt vágott baromfi-választék

t tó/sze/m/ki

1963. június 14.

a budafoki baromfifeldolgozó vállalatnál pénteken sajtótájékoztatót bejelentették az élelmezésügyi- és a belkereskedelmi minisztérium képviselői, hogy új, extra minőségű készítménnyel bővült a polyetilénbe csomagolt vágott baromfi-választék, bár igen megkedvelték a vásárlók az eddig árusított aprólék, mellés comb-csomagokat, valamint a tisztított, de nem sütésre-főzésre kész egész csirkét, mégis régen hiányolják a konyhakész egész vágott-baromfit, eddig csak exportra készítették ilyen a baromfifeldolgozó üzemekben, most már azonban a belkereskedelem is kap. különként 46 forintos áron máris kapható a közért és csemege boltokban, ez a fajta baromfi az eddiginél lényegesen jobb és felhasználása gazdaságosabb, mert nem csomagolják hozzá a fogyasztásra nem kifizetődő lábakat és a fejet, külön hozzácsomagolják azonban a megtisztított nyakat, zuzát, májat és szívet, így egy csomagból lehet levest és főételt is készíteni, a baromfiipar ebből is kielégíti a kereskedelem várhatóan növekvő igényét, ezzel együtt természetesen továbbra is árusítják az összes, eddig megszokott vágott baromfifélét. /mti/

...

16.54/n

-34-

MO

bb 51. hazautazott a szovjet-magyar baráti társaság küldöttsége

t bc/hmé/m/sr

1963. június 14.

p.t. frankonak, az ukrán szszk minisztertanácsa elnökhelyettesének vezetésével két hetet töltött Magyarországon a szovjet-magyar baráti társaság háromtagú küldöttsége. itt tartózkodása alatt a küldöttséget fogadta kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, római sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a magyar-szovjet baráti társaság elnöke, ilku pál művelődésügyi miniszter és dr. orbán lászló, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője.

a vendégek változatos programot bonyolítottak le, számos alkalommal találkoztak az ipar, a mezőgazdaság, a kultúra munkásaival, megtekintették a főváros nevezetességeit, ellátogattak a munkanyarba, megfordultak visegrádon és esztergomban, s másfél napot a balatonnál töltöttek, egy egész napot fordítottak a 13. kerület meglátogatására, két napot töltöttek borsodban, jártak több mezőgazdasági termelészövetkezetben, s megismerkedtek dunaujváros dolgozóinak életével is, mindenütt szívélyes fogadtatásban volt részük, s megismerkedtek a meglátogatott megyék, városok politikai, gazdasági és kulturális életével, p.t. franko, az elővős loránd tudományegyetemre is ellátogatott, s beszélgetett több neves tudóssal, finogenov festőművész domanovszky endrét látogatta meg, buharceva művész nő pedig több ízben találkozott színészekkel, mindhárman részt vettek a 8. kerületi békenagygyűlésen is.

a küldöttség pénteken utazott el budapestről, a ferihegyi repülőtéren dr. orbán lászló, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője és kristóf istván, az mszbt főtitkára bucsuztatta, megjelent a bucsuztatásnál g.a. gyenyiszov, a szovjetunió budapesti nagykövete is. /mti/

...

bb 52. a 14. kerületi nőtanács „békehajóján” zuglói asszonyok kirándultak esztergomba

t sj/tm/m/sr

1963. június 14.

a 14. kerületi nőtanács „békehajóján”, 500 zuglói asszony indult pénteken reggel egynapos jutalom-kirándulásra esztergomba, a hajón az asszonyok békegyűlést tartottak, s ezen elhatározták, hogy táviratot küldenek a 6. békekongresszusnak és kifejezik szolidaritásukat a spanyol nép mellett, a hajót esztergomban békebizottság fogadta, majd a kirándulók megtekintették a város nevezetességeit. /mti/

...

16.54/n

-35-

MO

bb 53. tizenötmillió forint értékű kisipari szövetkezeti terméket kötöttek le exportra a budapesti nemzetközi vásáron a külkereskedelmi vállalatok

i szf/hné vm vg

1963. június 14.

pénteken délelőtt az okisz székházában erdős józsef, az országos kisipari szövetkezetek szövetségének elnöke beszámolt a szövetkezeti vezetőknek arról, milyen eredménnyel állították ki a szövetkezeti termékeket a budapesti nemzetközi vásáron. elmondotta, hogy a kisipari szövetkezeteknek az idén is sikerük volt, amit tanúsít az is, hogy termékeiket a bíráló bizottság 22 díjra érdemeltette.

a vásár igen jó gazdasági eredménnyel zárult a kisipari szövetkezetek számára. a magyar külkereskedelmi vállalatok 15 millió forint értékű árut rendeltek tőlük, külföldi cégek megbízottai pedig jelenleg 80 millió forint értékű szövetkezeti termék megvásárlásáról tárgyalnak. különösen butorok, camping-cikkek, vegyi anyagok, textil-és bőrruházati cikkek iránt érdeklődnek. a kisipari szövetkezetek kiállítását 172 külföldi, túlnyomórészt nyugati üzletember tekintette meg.

végül erdős józsef jutalmat nyújtott át 80 szövetkezeti dolgozónak, akik érdemeket szereztek a szövetkezeti kisipar kiállításának megrendezésében, ezenkívül 25 szövetkezetet emlék-plakettel tüntetett ki./mti/

bb 54. koktélparti az utazási irodák nemzetközi szövetsége vezetőinek tiszteletére

i tz/gk vm vg

1963. június 14.

az utazási irodák nemzetközi szövetségi igazgatótanácsa budapesti ülésének fő célja az ősszel lisszabonban megtartandó kongresszus előkészítése volt. foglalkoztak a szövetségnek világszervezetté való átalakításával és megtárgyalták több mint száz utazási iroda felvételi kérelmét. a nagyszámu jelentkezőre való tekintettel szükség lesz az alapszabály bizonyos módosítására is, s ezt is megbeszéltek. minthogy a szövetség keretei állandóan bővülnek, részletesen megtárgyalták az állandó bizottságok ügyrendjét is.

pénteken délelőtt a szövetség vezetőinek tiszteletére jakab sándor, az országos idegenforgalmi tanács főtitkára és dr. vitéz andrás, a fővárosi idegenforgalmi hivatal vezetője koktélpartit adott a fővárosi idegenforgalmi hivatalban./mti/

17.10/n

-36-

bb 57. a magyar dolgozó nép minden erejével támogatja a spanyol nép igazságos harcát - a budapesti dolgozók szolidaritási nagygyűlése

t hi/tm vm sr

1963. június 14.

a szakszervezetek országos tanácsa, a hazafias népfront, a magyar partizánszövetség, a kisz és a magyar nők országos tanácsa péntek délután szolidaritási nagygyűlést rendezett az építők rózsza ferenc művelődési házában, a spanyol nép harcának támogatására. az épület nagytermében, amelynek emelvényét a spanyol nép nagy fiának, az igazságtalanul elítélt és kivégzett julian grimaunak nemzetiszüni és vörös zászlókkal övezett arcképe díszítette, a budapesti üzemek, vállalatok, intézmények mintegy ezer dolgozója foglalt helyet.

az elnökség tagjai voltak: dr. münnich ferenc és római sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja; beckl sándor, a szot titkára, továbbá a „szolidaritási bizottság a spanyol népért”, tagjai közül: bulla elma kossuth-díjas kiváló művész, gábor istván, a magyar partizánszövetség főtitkára, kádas istván, a szot nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője, dr. kádár miklós tanszékvezető egyetemi tanár, kiss istván munkácsy-díjas szobrászművész, kuli imre, a kakucsi lenin tsz elnöke, mályi vilmos, a csepel vas-és fém-művek egyedi gépgyárának művezetője, nádasi józsef, a kisz központi bizottságának titkára, ortutay zsuzsa, a magyar nők országos tanácsának titkára, ortutay zsuzsa, a magyar nők országos tanácsának titkára, sebestyén nándorné, az országos béketanács titkára, tömpe andrás, a corvina idegennyelvű könyvkiadó igazgatója, vas-witteg miklós, a szot alelnöke, veres péter kossuth-díjas író;

az elnökség tagja volt továbbá: barinkai oszkárné, a szakszervezetek budapesti tanácsának titkára, csenki józsef, a ruggyan-tárugyár julian grimaurot elnevezett szocialista brigádjának tagja, erdős józsef, az okisz elnöke, gerle imre, a kisosz elnöke, győri béliáné, a budapesti konzervgyár szocialista brigádvezetője, molnár károly, a szövetség elnökhelyettese, pádár károly, a ganz-mávasz szocialista brigádvezetője, dr. pesta lászló, a fővárosi tanács vb. elnökhelyettese, polyák jános, a vasas szakszervezet főtitkára, reszegi ferenc, az építők szakszervezetének elnöke, soós ilona, az újpesti szövőgyár szocialista brigádvezetője, szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, uszta gyula, honvédelmi miniszterhelyettes, a magyar honvédelmi sportszövetség elnöke, venéczai jános, a budapesti pártbizottság titkára.

/folyt.köv./

17.24/n

-37-

MA

MA

/bb 57. a magyar.....1.folyt./vm

hatalmas tapssal fogadta a nagygyűlés közönsége a spanyol népnek az elnökség tagjai sorában helyet foglaló képviselőit; sebastian zapiraint, rafaél vidielett, a spanyol kommunista párt központi bizottságának tagjait és julio lucas spanyol emigránst.

bodor tiber színművész szaválata után gábor istván, a magyar partizán szövetség főtitkára nyitotta meg a nagygyűlést, majd beckl sándor, a szot titkára mondott beszédet.

/beckl sándor beszédét bb 37-es hírünkben már közöltük, az anyag felhasználható./

ezután a nagygyűlés részvevőinek nagy tapsa közben sebastian zapirain, a spanyol kommunista párt központi bizottságának tagja lépett a mikrofonhoz.

- a spanyol küldött beszédét bb 46-os hírünkben közöltük, az anyag felhasználható/

a spanyol nép képviselőjének hosszantartó, lelkes tapssal fogadott felszólalása után bulla elma kossuth-díjas kiváló művész, a szolidaritási bizottság tagja felolvasta a nagygyűlésnek a magyar dolgozókhoz intézett felhívását.

/ a felhívást bb 47.sz. hírünkben közöltük, az anyag felhasználható./

ezután dobán ferenc, az állami operaház tagja spanyol dalokat énekelt.

a nagygyűlés az internacionalé hangjaival ért véget./mti/

- . -

bb 58. folytatják a kettős utcanevek megszüntetését

i zs/gg vm ha

1963. június 14.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén több új utcaelnevezést, illetőleg névváltoztatást hagyott jóvá. a határozat szerint a második kerület adyligeti, jókai utcát birsalma utcának, az adyligeti kossuth lajos utcát hársalja utcának, a pesthidegkuti kuruc utcát vadkörte utcának, a pesthidegkuti labanc utcát vadalma utcának, az adyligeti petőfi sándor utcát feketefeje utcának, a pesthidegkuti pusztaszer utcát kőfejtő utcának, az adyligeti széchenyi utvát aranyos utcának, a pesthidegkuti szent istván utca egy részét ördögárok utcának, másik részét szűk utcának, a pesthidegkuti szent lászló utcát csatlós utcának, a pesthidegkuti szépvölgyi ut hidegkuti ut és glück frigyés ut közötti részét kővár utnak, a glück frigyés ut és görgényi ut közötti részét kecskehegy utnak nevezték el.
/folyt.köv./

17.34/n

-38-

me

/bb 58. folytatják.....1.folyt./vm

az ötödik kerületi tanács javaslatára a belvárosi árpád utcát steindl imréről, a parlament épületének tervezőjéről nevezték el, s az utcában emléktáblán is megörökítik steindl imre nevét. az ötödik kerületi bank utcát lengyel gyuláról, az 1919-es magyar tanácsköztársaság népbiztosáról, a kiváló marxista közgazdászról nevezték el. emléket ugyancsak márványtáblán örökítik meg.

a tizedik kerületben a tűzálló utca elnevezését - a vele közvetlenül szomszédos tűzálló köz miatt - porcelán utcára változtatták. a kőbányai városszéli telep eddig sorszámokkal jelölt utcáinak elnevezéséről is döntött a végrehajtó bizottság, s a tizenegyedik és a tizenkettedik kerületben ugyancsak több, eddig névtelen utvonálnak adtak nevet.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága ezenkívül a magyar zeneművészek szövetségének indítványára a hatodik kerület, horn ede utcát az 1960-ban elhunyt weiner leó zeneszerzőről és zenepedagógusról nevezte el, az utcában emléktáblát is elhelyeznek./mti/

bb 55. osztrák turista súlyos balesete tihanyban

i sz/sze/m/cz

1963. június 14.

a szot vendégeként a balaton mellett üdülő száz tagu osztrák ifjúmunkás csoport egyik tagját, a 18 éves frank forstnert tihanyban súlyos baleset érte. fürdés közben olyan szerencsétlenül ugrott a vízbe, hogy csigolyatörést és gerincvelő-sérülést szenvedett. a fiatal embert azonnal a veszprémi kórházba, majd onnan az országos mentőszolgálat repülőgéppel budapestre, a traumatológiai intézetbe szállították. a szülők kérésére frank forstnert az országos mentőszolgálat főigazgatójának, dr. oravetz bélának kíséretével a mentők repülőgépen ausztriába hazavitték. a sérült a baleset után eszméletlenül volt, de végtagjait nem tudta mozgatni, állapota súlyos. a magyar egészségügyi szervek gyors intézkedéseikkel mindent megtettek megmentéséért./mti/

√vitték

17.40/n

-39-

me

bb 56. készülődés az aratásra - javítottak a b 62-es kombájn konstrukcióján - országos szervizhálózatot létesített az emag

t kf/kf/m/vg

1963. június 14.

országszerte készülődnek az aratásra, az emag az idén 600 gabonakombájnt ad a mezőgazdaságnak, s felkészült arra, hogy a gépek zavartalanul dolgozhassanak az aratás idején.

erről adott tájékoztatást pénteken délután magyar jános, az emag igazgatója. elmondotta, hogy tavaly 558 b 62-es típusu gabona kombájnt szállítottak a mezőgazdaságnak. a gyakorlati tapasztalatok azt mutatták, hogy az új típus egyes szerkezeti elemein változtatni kell. a földművelésügyi minisztérium szakemberei által kért módosításokat - többek között a motor hűtőfokának javítását, a szalmagyűjtő kocsi erősítését - valamennyi tavaly átadott ilyen kombájnon „átvezették”, s az idén már az új konstrukció szerint gyártották a gépeket. így például a szalmagyűjtésre az utánfutó kocsi helyett magára a gépre szerelték fel a szalmatömörítő tartályt. a módosított b 62-es amely óránként 90 mázsa gabonát arat le és csépel, egyszerre másfélmázsa tömörített szalmát rak le és alkalmas aprómagvak, hüvelyesek cséplésére is - már nemzetközi szinten is megállja a helyét. az idén hatszáz kombájnból eddig kétszáz hagyta el a gyárat, a többi négyszázat pedig - többségét azonnal üzemképes állapotban - június 25-ig adját át a mezőgazdaságnak.

az emag éppen a tavalyi tapasztalatok alapján gondoskodik a gépek zavartalan üzeméről. a múlt évben ugyanis a kombájnok hibáit a budapesti központba kellett bejelenteni, s amíg kijavították, hosszú időbe tellett. az idén az emag a földművelésügyi minisztériummal és a kombájngyártásban kooperáló vállalatokkal, elsősorban a csepel autógyárral, országos szervizhálózatot hozott létre. így kiskunhalason, orosházán, berettyóújfalun, bölcskén, mezőcsáton és gyöngyöshermánon állítottak fel garanciális javító kirendeltséget. a szervizállomásokon 7-7 szakember és 2-2 gépkocsi tart állandó szolgálatot. a kirendeltségeket ellátták megfelelő tartalék alkatrészekkel. a csepel autógyár - nehogy meglepetés érje őket - még külön néhány motort is tartalékol az állomásokon, hogy a legnagyobb motorhiba esetén is, motorcserével, legfeljebb fél nap alatt ismét munkába állhassanak a gépek.

a hat szerviz kirendeltség elsősorban a tavaly és az idén gyártott 1 158 kombájn garanciális javítását végzi, de természetesen segít a régebbi gépek javításánál is. a szervizek már a jövő héten megkezdik működésüket azzal, hogy a szakemberek felkeresik a felhasználókat s a helyszínen adnak tanácsot, segítséget a kombájnok üzemeltetéséhez. /mti/

-.-

17.50/n

-40-

mti hivatalos közlemények

1963. június 14.

embargo: 20 h-ig!

bb 59. az elnöki tanács ülése

vm la

1963. június 14.

a népköztársaság elnöki tanácsa péntek délelőtti ülést tartott.

az elnöki tanács elismerte kuwaitot önálló és független államnak. megerősítette a magyar népköztársaság kormánya és a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság kormánya közötti konzuli egyezményt.

az elnöki tanács dr. réczei lászló rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet - a rangjának érintetlenül hagyása mellett - felmentette a magyar népköztársaság new delhi-i nagykövetségének vezetésére kapott megbízatása, valamint a ceylonba, a burmai unióba, nepál királyságba és a kambodzsi királyságba történt akkreditálása alól, s egyidejűleg nagy jános rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet a magyar népköztársaság new delhi-i nagykövetségének vezetésével megbízta.

az elnöki tanács - a belügyminiszter előterjesztése alapján - honosítási és visszahonosítási ügyekben hozott határozatot, majd egyéb ügyeket tárgyal.

-.-

-1-

bb 60. kitüntetés

m/la

1963. június 14.

a népköztársaság elnöki tanácsa özv. basch endréné nyugdíjasnak a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes munkássága elismeréséül a munka érdemrend kitüntetését adományozta.

a kitüntetést dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál kiss károly, az elnöki tanács titkára és mathézer jolán, az mszmp. kb. osztályvezető-helyettese. /mti/

bb 61. a külügyminiszter mongóliába utazott

gk vm sr

1963. június 14.

péter jános külügyminiszter caganlamin dugerszurunnak, a mongól népköztársaság külügyminiszterének meghívására pénteken mongóliába utazott. bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent mód péter, a külügyminiszter első helyettese, erdélyi károly külügyminiszter-helyettes, továbbá a külügyminisztérium több vezető munkatársa. jelen volt a bucsuztatásnál zsambalin banzar, a mongol népköztársaság és g.a.gyenyiszov, a szovjetunió nagykövete is. /mti/

bb 62. a bolgár pártküldöttség látogatása nyers rezsónél

sze vm sr

1963. június 14.

nyers rezső, az mszmp központi bizottságának titkára, a politikai bizottság póttagja pénteken fogadta a bolgár kommunista párt hazánkban tartózkodó küldöttségét, melyet szava dolbokov, a kb tagja, a terv-és pénzügyi osztály vezetője vezet. a szivélyes légkörű baráti találkozón résztvett párdi imre, az mszmp központi bizottságának tagja, a kb államgazdasági osztályának vezetője és hollai imre, a kb külügyi osztályának vezetője. jelen volt jancso georgiev, a bolgár népköztársaság magyarországi nagykövete. /mti/

18.22/n

-41-

me

bb 64. vigyázatlan gyalogjárók - halálos közlekedési baleset a fővárosban

ibs/gk/m/sr

1963. június 14.

a 3. kerületi szentendrei ut és kazal utca kereszteződésében kukli béla nyugdíjas figyelmetlenül, nem a kijelölt helyen ment át az úttesten. egy motorkerékpár elütötte a vigyázatlan gyalogjárót. a szerencsétlen ember olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítása közben meghalt.

a 8. kerületi üllői ut 42. számú ház előtt vajda bertalan 17 éves festőtanuló átszaladt az úttesten és nekifutott egy tehergépkocsinak. súlyosan megsérült, kórházba szállították.

a 2. kerületi dimitrov utcában oldalkocsis motorkerékpárjával indokolatlanul a bal oldalon haladt horváth károly géplakatos: összeütközött egy 57-es autóbusszal. a vigyázatlan motorkerékpáros könnyebben megsérült és kórházba került.

a mező imre ut és a népszínház utca kereszteződésénél tálaszti istván tehergépkocsivezető kanyarodáskor nem adta meg az elsőbbséget egy vele szemben egyenes irányban haladó motorkerékpárnak. vigyázatlansága miatt a két jármű összeütközött. a motorkerékpár vezetője, zajk erik autólakatos súlyosan megsérült. kórházba szállították. /mti/

...-

embargo: 22 óráig!

bb 67. a ghanai nagykövet vacsorája az afrikában járt magyar kormánydelegáció tiszteletére

gk vm sr

1963. június 14.

Joseph godson amamoo, a ghanai köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete pénteken vacsorát adott az afrikában járt magyar kormánydelegáció tiszteletére a margitszigeti nagyszállóban. a vacsorán résztvett kállai gyula miniszterelnök-helyettes, a kormányküldöttség vezetője, a küldöttség több tagja, valamint incze jeno külkereskedelmi miniszter. ott volt a vacsorán a budapestre érkezett ghanai nőküldöttség és erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke is. /mti/

...-

18.34/n

-42-

bb 63. eltemették kelemen lajosnét, a párt régi harcosát

t lv/sze/m/sr

1963. június 14.

a farkasréti temetőben pénteken eltemették kelemen lajosné, született focs margitot, a párt és a munkásmozgalom régi harcosát. utolsó útjára elkísérték barátai, hozzátartozói, volt harcostársai és a kőbányai üzemek képviselői.

hedvicsek ferenc, a 10. kerületi pártbizottság tagja bucsu-beszédében méltatta az elhunyt érdemeit. focs margit - mondotta - 25 évvel ezelőtt, egészen fiatal munkáslányként került a mozgalomba. negyedszázadon át bátor harcosa volt a kommunista eszméknek és tántoríthatatlanul küzdött a dolgozó nép felemelkedéséért. az ellenforradalom után 1956-ban kőbányán az elsők között volt a párt újjászervezésében. a munkában fáradhatatlan, a családban szerető feleség és édesanya volt. az emberek szerették, s mindig bizalommal fordultak hozzá.

móro istván, a budapesti pártbizottság marxista-leninista estí egyetemének igazgatója, az egykori kőbányai kommunista ificsoport nevében bucsuzott kelemen lajosnétól. a bucsuszavak után a sirhantot elborították a koszorúk, a szeretet virágai. /mti/

...-

bb 65. óvodákba, bölcsődékbe tört be - négy évi szabadságvesztésre ítélték

i bc/gk/m/sr

1963. június 14.

budapesten és környékén több bölcsődébe, óvodába - mintegy 12 helyre - tört be fodor béla, akit különféle bűncselekményekért korábban már elítéltek. ezeken a helyeken különféle berendezési, felszerelési tárgyakat, élelmiszert, valamint készpénzt lopott. az intézményeken kívül megkárosította az ott dolgozókat is, mert elvitte különböző használati tárgyaikat, ruháikat. ezenkívül magánlakásokból is lopott; összesen mintegy 25 ezer forint kárt okozott. a lopott homikat részben ismerősével, pintér istvánnal együtt, részben utóbbi egyedül értékesítette. a kapott pénzt együtt elszórakozták. pintér istvánné munkahelyéről kilépett, s hónapokon át nem dolgozott, közveszélyes munkakerülő életmódot folytatott, csavargott.

a központi kerületi bíróság pénteken hirdetett ítéletet a bűnügyben. fodor bélát négy évi, pintér istvánnét egy évi és négy hónapi szabadságvesztésre ítélte és kártérítésre kötelezte. /mti/

...-

18.32

- 43 -

bb 66. befejeződött a nemzetközi Levéltári konferencia

t bc/gk vm sr

1963. június 14.

pénteken befejeződött budapesten a nyolcadik nemzetközi Levéltári kerekasztal konferencia.

a háromnapos tanácskozáson fő témaként az agrártörténet levéltári forrásaival foglalkoztak. megvitatták egy nemzetközi utmutató tervezetét, amelyben az egyes országokban fellelhető agrártörténeti vonatkozású levéltári forrásokat ismertetik. az utmutató a közeljövőben jelenik meg s nagy segítséget jelent majd szélesebbkörű, az országhatárokon túl terjedő, nemzetközi összehasonlításokra alapot nyújtó agrártörténeti kutatáshoz.

a tanácskozáson megvitatták a levéltári épületekkel és berendezésekkel kapcsolatos időszerű kérdéseket is. ezek tanulmányozása annál inkább jelentős, mert világszerte egyre nagyobb számban kerülnek a levéltárakba megőrzésre iratok.

a tanácskozáson elhatározták, hogy a kilencedik nemzetközi levéltári kerekasztal konferenciát londonban, a tizediket pedig moszkvában rendezik./mti/

- . -

bb 69. bolgár művész nő érkezett hazánkba

sze vm sr

1963. június 14.

pénteken hazánkba érkezett katya zehireva művész nő, a szófiai trudovo színház tagja, aki a bolgár fővárosban több mint százszor játszotta nagy sikerrel mesterházi lajos pesti emberek című darabjában mónika szerepét./mti/

- . -

bb 70. indiai nagykövetségünk bucsulátogatásai

k sr vm

1963. június 14.

dr.réczei lászlót, a magyar népköztársaság újdelhi nagykövetségét bucsulátogatáson fogadta s.radhakrishnan, az indiai köztársaság elnöke és nehru miniszterelnök.

nehru miniszterelnök ebédet adott a távozó magyar nagykövetség tiszteletére./mti/

- . -

18.44/n

-44-

mo

bb 72. a balatoni borvidék helyzetéről tanácskozott a veszprém megyei országgyűlési képviselőcsoport

vid sze vm sr

1963. június 14.

pénteken a balatoni borvidék helyzetének felmérésére és a távlati feladatok meghatározására gyűltek össze veszprém megye országgyűlési képviselői. meghívott vendégként résztvett a tanácskozáson dr.sághy vilmos, az országos tervehivatal elnökhelyettese és dr.fejes sándor kossuth-díjas, a földművelésügyi minisztérium kertészeti főosztályának vezetője. az országgyűlési képviselők és a vendégek meglátogatták a balatoni borvidék nevezetes helyeit. a helyes gazdálkodás eredményeit az országgyűlési képviselők a kővágóörsi béke termelőszövetkezetben tanulmányozták. sebestyén gyula kossuth-díjas termelőszövetkezeti elnök kíséretében megtekintették a 150 holdas régi és a 90 hold új telepítést. a jól gondozott nagyüzemi szőlő az idén is jó termést ígér a tsz-nek.

a tapasztalatok után tapolcán dr.belák sándor, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, a keszthelyi agrártudományi főiskola rektora elnökletével beszéltek meg a látottakat és a teendőket veszprém megye országgyűlési képviselői./mti/

- . -

bb 68. halálos gyermekszerencsétlenség mándokon

vid tné vm sr

1963. június 14.

halálos gyermekbaleset történt csütörtökön délután mándokon. vojtkó istván, a kisvárdai gépállomás traktorosa mtz 5-ös típusú traktorral 16 méter hosszú elevátort vontatott mándokon. lassan haladt a hosszan elnyúló teherrel, s ezt kihasználták a gyerekek, heten a hátsó tengelyre kapaszkodtak fel. közülük az egyik - szemán jános hatéves mándoki fiucska - megcsuszott, leesett. az elevátor hátsó kereke átment rajta. a szerencsétlen gyermek a helyszínen meghalt. a traktoros nem láthatta, hogy az elevátor hátsó részére a gyerekek felkapaszkodtak s így felelősség nem terheli./mti/

- . -

18.49/n

-45-

mo

bb 66. befejeződött a nemzetközi levéltári konferencia

t bc/gk vm sr

1963. június 14.

pénteken befejeződött budapesten a nyolcadik nemzetközi levéltári kerekasztal konferencia.

a háromnapos tanácskozáson fő témaként az agrártörténet levéltári forrásaival foglalkoztak. megvitatták egy nemzetközi utmutató tervezetét, amelyben az egyes országokban fellelhető agrártörténeti vonatkozású levéltári forrásokat ismertetik. az utmutató a közeljövőben jelenik meg s nagy segítséget jelent majd szélesebbkörű, az országhatárokon túl terjedő, nemzetközi összehasonlításokra alapot nyújtó agrártörténeti kutatáshoz.

a tanácskozáson megvitatták a levéltári épületekkel és berendezésekkel kapcsolatos időszerű kérdéseket is. ezek tanulmányozása annál inkább jelentős, mert világszerte egyre nagyobb számban kerülnek a levéltárakba megőrzésre iratok.

a tanácskozáson elhatározták, hogy a kilencedik nemzetközi levéltári kerekasztal konferenciát londonban, a tizediket pedig moszkvában rendezik./mti/

- . -

bb 69. bolgár művész nő érkezett hazánkba

sze vm sr

1963. június 14.

pénteken hazánkba érkezett katya zehireva művész nő, a szófiai trudovo színház tagja, aki a bolgár fővárosban több mint százszor játszotta nagy sikerrel mesterházi lajos pesti emberek című darabjában mónika szerepét./mti/

- . -

bb 70. indiai nagykövetség búcsulátogatásai

k sr vm

1963. június 14.

dr.réczei lászlót, a magyar népköztársaság újdelhi nagykövetségét búcsulátogatáson fogadta s.radhakrishnan, az indiai köztársaság elnöke és nehru miniszterelnök.

nehru miniszterelnök ebédet adott a távozó magyar nagykövetség tiszteletére./mti/

- . -

18.44/n

-44-

mo

bb 72. a balatoni borvidék helyzetéről tanácskozott a veszprém megyei országgyűlési képviselőcsoport

vid sze vm sr

1963. június 14.

pénteken a balatoni borvidék helyzetének felmérésére és a távlati feladatok meghatározására gyűltek össze veszprém megye országgyűlési képviselői. meghívott vendégként résztvett a tanácskozáson dr.sághy vilmos, az országos tervehivatal elnökhelyettese és dr.fejes sándor kossuth-díjas, a földművelésügyi minisztérium kertészeti főosztályának vezetője. az országgyűlési képviselők és a vendégek meglátogatták a balatoni borvidék nevezetes helyeit. a helyes gazdálkodás eredményeit az országgyűlési képviselők a kővágóörsi béke termelőszövetkezetben tanulmányozták. sebestyén gyula kossuth-díjas termelőszövetkezeti elnök kíséretében megtekintették a 150 holdas régi és a 90 hold új telepítést. a jól gondozott nagyüzemi szőlő az idén is jó termést ígér a tsz-nek.

a tapasztalatok után tapolcán dr.belák sándor, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, a keszthelyi agrártudományi főiskola rektora elnökletével beszéltek meg a látottakat és a teendőket veszprém megye országgyűlési képviselői./mti/

- . -

bb 68. halálos gyermekszerecséltenség mándokon

vid tné vm sr

1963. június 14.

halálos gyermekbaleset történt csütörtökön délután mándokon. vojtkó istván, a kisvárdai gépállomás traktorosa mtz 5-ös típusú traktorral 16 méter hosszú elevátort vontatott mándokon. lassan haladt a hosszan elnyúló teherrel, s ezt kihasználta a gyerekek, heten a hátsó tengelyre kapaszkodtak fel. közülük az egyik - szemán jános hatéves mándoki fiúcska - megcsuszott, leesett. az elevátor hátsó kereke átment rajta. a szerencsétlen gyermek a helyszínen meghalt. a traktoros nem láthatta, hogy az elevátor hátsó részére a gyerekek felkapaszkodtak s így felelősség nem terheli./mti/

- . -

18.49/n

-45-

mo

bb 71. ismét a föld körül kering az ember, a rendkívüli logikai képességű „számító gép”, - nagy ernő nyilatkozata a vosztok-5 utnak indításáról

i tz/sze/m/cz

1963. június 14.

amikor megérkezett a híre, hogy megkezdte keringését a föld körül az ötödik szovjet űrhajós, valerij fjodorovics bikovszkij alezredes, nagy ernő gépészmérnök, a mtesz központi asztronautikai szakosztályának titkára az mti munkatársát a következőképpen tájékoztatta az újabb szovjet siker jelentőségéről:

- a vosztok-5 repülésével kapcsolatosan eddig közölt adatok csupán azt teszik lehetővé, hogy e kísérlet - vagy talán kísérletsorozat - jelentőségét az előző vosztok-kísérletek általános menetének tükrében ítéljük meg.

- érdemes ezzel kapcsolatban emlékeztetni arra, hogy gagarin egyszer, tyitov tizenhatszor, popovics hatvanöttször és nykolajev nyolcvanegyszer kerülte meg földünket. arra mindenesetre számítani lehet, hogy bikovszkij repülése során legalább a vosztok-2, a vosztok-3 és a vosztok-4 űrhajók teljesítményeit kívánják elérni.

- meg kell jegyezni azt is, hogy az űrrepülés folyamán fellépő élettani hatások megbízható megítéléséhez nagyszámu kísérletre van szükség, s a tapasztalat szerint az egy naptól egy hétig terjedő repülések révén kapott eredmények egyaránt rendkívül értékesek a jövő nagyobb űrutazásai szempontjából.

- a varsói cospar- értekezleten is részletesen foglalkoztak az élettan-kutatók a tartós súlytalanság és a szokatlan környezet sokféle hatásával, és ott is kijelöltek néhány olyan űr-élettani kísérletet, amelynek megvalósítására talán már a vosztok-5 repülése közben is sor kerül. ezekről azonban természetesen csupán az űrhajós visszatérése után, az élettani kísérleteket vezető tudósok - elsősorban sziszakjan akadémikus és jaszdovszkij professzor - nyilatkozatai nyomán tudhatunk meg többet.

- valamennyi - szovjet és amerikai - űrhajós repülése alkalmával nagy szerep jutott eddig a különféle kormányzó és irányító rendszerek gyakorlati kipróbálásának. éppen ezek a próbák mutatták meg azt, hogy az ember, mint rendkívül nagy logikai képességű „számító gép”, jelenléte az űrkísérletek megbízhatóságát óriási mértékben megnöveli, s ezen a réven lehetővé válik egyébként megjavíthatatlan üzemzavarok leküzdése. egyáltalán nem meglepő tehát, hogy bikovszkij feladatai között az űrhajó különböző működtetéséhez szükséges mérések végzését is megtaláljuk.
/folyt.köv./

Vrendszereinek gyakorlati vizsgálatát és az esetleges további

18.55/n

-46-

me

bb 71. /ismét ... 1. folyt. /m

- nem kétséges - folytatta nagy ernő -, hogy az ember űrrepülése szempontjából két nagy feladatcsoport vár a jövő űrhajósaira. egyrészt a föld körül huzamosabb ideig keringő űrállomásokon való szolgálat, beleértve annak mindenféle sokrétű feladatát, másrészt a hold megközelítése, ideszámítva a holdon való leszállást és a visszatérést is. úgy gondolom, az utóbbi feladatra azonban még csak évek múltán kerülhet sor, mert egyelőre a vosztok-5-éhez hasonló, a föld körül aránylag alacsonyan húzódó pályán haladó kisebb űrhajókkal kell a felmerült számos élettani problémát kielégítően és egyértelműleg tisztázni.

- végül csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a pályát ezutal is azért választották szándékosan olyan alacsonyan, hogy mindenképpen elkerüljék a föld körül - sajnos - egyelőre tartósan fennmaradó mesterséges sugárzási övezetet - fejezte be nyilatkozatát nagy ernő, a mtesz központi asztronautikai szakosztályának titkára. /mti/

...-

bb 73. kitüntetések a 6. magyar békekongresszus alkalmából

t di/gk/.m/ha

1963. június 14.

a népköztársaság elnöki tanácsa a 6. magyar békekongresszus alkalmából a békemozgalomban kifejtett tevékenységük elismerésül dr. zsebők zoltán kossuth-díjas egyetemi tanárnak, az országos béketanács tudományos bizottsága társadalmi titkárának a munka érdemrendet; a békemozgalom 12-12 aktivistájának a szocialista munkáért érdemérmet, illetve a munka érdemérmet adományozta.

a kitüntetéseket pénteken az országgházban dobi istván, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen volt az ünnepségen kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, kiss károly, az elnöki tanács titkára, szakasits árpád, a béke-világtanács irodájának tagja, az országos béketanács elnöke, dr. ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, harmati sándor, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, dezséry lászló, az országos béketanács főtitkára. ott volt yves choliere, a nemzetközi békeintézet titkára és martin hall, a nemzetközi békeintézet amerikai munkatársa. a kitüntetettek nevében farkas lászló igazgató, a hazafias népfront szombathelyi városi bizottságának elnöke mondott köszönetet. /mti/

...-

19.00/n

-47-

me

bb 74. a szent istván bazilikában

te vm cz

1963. június 14.

pénteken gyászmise volt huszonharmadik jános pápa lekiüdvéért. a misét hamvas endre csanádi püspök pontifikálta. részt vettek a püspöki kar tagjai, a katolikus egyház vezetői és számos hívő. a magyar népköztársaság kormányát a szertartáson dr. trautmänn rezső építésügyi miniszter, prantner józsef, az állami egyházügyi hivatal elnöke és puja frigyos külügyminiszterhelyettes képviselte. /mti/

- . -

bb 75. időjárásjelentés

sze vm

1963. június 14.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. június 14-én, pénteken este:

a nappali felmelegedés, főként nyugaton, gyengül

várható időjárás szombat estig: felhős idő, az ország legnagyobb részében esővel, zivatarokkal. főként a dunántúlon élénk északnyugati szél. a nappali felmelegedés szombaton elsősorban nyugaton gyengébb lesz, mint pénteken volt. várható legmagasabb nappali hőmérséklet: keleten 25-28 nyugaton 21-24 fok között. /mti/

- . -

19.28/n

-48-

a szerkesztőségek figyelmébe!

m/La

1963. június 14.

a bb 62. sz. hír /a bolgár pártküldöttség látogatása nyers rezsőnél/ végére kérjük csillag után a következő mondatot pótolni:

x x x

jancso georgiev bolgár nagykövet pénteken este fogadást adott a küldöttség tiszteletére. /mti/

- . -

bb 76. német autós-turisták debrecenben

vid/sze/m/cz

1963. június 14.

debrecen fejlődő idegenforgalmának újabb színtartóját jelentik az autóval érkező külföldi turisták. a napokban a szovjetunióból érkeztek autós turisták, pénteken este pedig nyolc gépkocsival 22 drezdai látogató hajtott az aranybika szálló elé. a német autós turisták több mint háromhetes körúton vannak. útjuk során el-látogattak bulgáriába, romániába - tíz napot töltöttek a bolgár tengerparton - és most visszatérőben hazánkban időznek néhány napot. debrecen megtekintése után budapest nevezetességeivel ismerkednek a vendégek. /mti/

- . -

bb 77. kitüntették a hajdu-táncegyüttest

vid/sze/m/cz

1963. június 14.

debrecenben az építőmunkások művelődési otthonának hajdu tánc-együttese a környék néptáncait kutatta fel és vitte színpadra. a tíz éves multra visszatekintő debreceni néptáncegyüttes pénteken este ünnepélyesen kapta meg munkája elismerésül a szocialista kulturáért kitüntető jelvényt. a harminc tagu együttes hazai szerepléseken kívül több alkalommal vendégszerepelt külföldön is. néhány nappal ezelőtt érkeztek vissza a debreceniek franciaországból, ahol nagy sikerrel szerepeltek, tizenhárom alkalommal léptek fel 16.000 érdeklődő előtt. a kitüntetést nagy ferenc, az építő, fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezete központja kulturális osztályának vezetője adta át dr. varga gyulának, a hajdu táncegyüttes művészeti vezetőjének. /mti/

20.12/n

- . -

-49-

bb 79. fogadás az ulan-batori népi hurál küldöttségének tiszti letére

t zs/sze/m/cz

1963. június 14.

Sarlós István, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke és felesége pénteken este fogadást adott az m. Luvszancsojbolnak, ulan-bator városi népi hurál elnökének vezetésével hazánkban tartózkodó mongol küldöttség tiszteletére. A fogadáson megjelent erdélyi Károly külügyminiszterhelyettes, Csikesz Józsefné, a budapesti pártbizottság titkára, továbbá a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának több vezetője és tagja. Résztvett a fogadáson zs. Banzar, a mongol népköztársaság budapesti nagykövete. /mti/

...-

bb 79. ujjabb élettani kutatás az űrben - dr. Echter Tibor nyilatkozata az új szovjet űrkísérletről

i tz/sze vm

1963. június 14.

Mit jelent az élettani kutatások számára Valerij Fjodorovics Bikovszkij alezredek űrutazása? - kérdezte meg az mti munkatársa dr. Echter Tibor orvos-alezredek, a mtesz központi asztronautikai szakosztályának vezetőségi tagját.

- ma még nincsenek adataink arról, - hangzott a válasz - hogy milyen hosszú időtartamra tervezték a jelenlegi űrutazást. de az egyéb szovjet űrrakéta-kísérletekből mégis kiolvasható a cél: olyan hosszú uton és olyan hosszú időn keresztül kell vizsgálni az ember teljesítőképességét az űrviszonyok között, ami már elegendő lenne a várható legközelebbi tudományos program, a hold-utazás végrehajtásához, sőt a továbbiakban a nap-rendszer többi bolygójának, első-sorban a marsnak és a vénusznak a meglátogatásához is.

- feltétlenül a gyakorlatban kell kipróbálni, hogy ilyen hosszú időn át mennyire működnek megbízhatóan a kabin belső berendezései, amelyeknek feladata a normális légnyomást, a kielégítő oxigén-ellátást, az anyagcsere-végtermékek elnyelését biztosítani. meg kell állapítani azt is, lehetséges-e ilyen hosszú időn át súlytalan állapotban táplálkozni, a földön megszokott napi ritmus teljes felborulása ellenére aludni, pihenni, fizikai munkát végezni, tudományos megfigyeléseket végrehajtani stb.

- de van egy másik feladat is, amit a kísérletnek teljesítenie kell - folytatta nyilatkozatát dr. Echter Tibor. a tudósokat biztosítani kell arról, hogy kielégítő módon történik-e az űrhajós-jelöltek kiválogatása, földi előkészítése és edzése, illetve nincs-e szükség ezen a téren valami kiegészítésre vagy módosításra. jó példa volt erre, hogy tyitov rosszullétén okulva megváltoztatták az űrhajósok előkészítésének rendjét, s ennek a következménye már meg is mutatkozott a páros űrrepülésnél, amikor hasonló panaszok már nem merültek fel.

- a jelenlegi kísérletnek több konkrét kérést is tisztázni kell. így azt, hogy végre lehet-e hajtani a „pihenési programot”, olyan körülmények között, amikor a nappal és az éjszaka váltakozása teljesen eltér a megszokottól, hiszen a nap 24 órája gyakorlatilag 89 perc-re szűkül össze.

- hasonló kérdés a testsúly megtartása vagy csökkenése is, Cooper több kilogrammot fogyott viszonylag rövid űrutazása alatt.

/folyt.köv./
21.10

- 50 -

/bb 79. ujjabb..... 1. folyt./vm

most kétségtelenül tisztázni kell, hogy a szovjet űrpilóták előkészítése, utközben pedig táplálkozásuk és az előírt gyakorlatok végrehajtása hosszú időn át is lehetségessé teszi-e az ember számára a teljes fizikai erőnlét megőrzését. hiszen Popovics és Nyikolájev esetében sem tudunk a Cooperéhoz hasonló kondíció-romlásról. feltétlenül érdekes megtudni, hogy a mostani űrrepülés alatt bekövetkezik-e valamilyen változás Bikovszkij alezredek fizikai erőállapotában.

- de ugyancsak tisztázandó kérdés, hogy a légkör védelmező páncélján kívül gyakorol-e a kozmikus sugárzás valamilyen káros hatást akár a vérképző rendszerre, akár az anyagcsere, akár egyéb élettani funkciókra.

- reméljük - fejezte be nyilatkozatát dr. Echter Tibor - hogy mindezekben a kérdésekben tisztábban látunk majd, amikor közzéteszik a jelenlegi űrrepülés tapasztalataiból leszűrt következtetéseket. /mti/

...-

v é g e

21.12/n

-51-

21.12. 2. felv.



M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm utca 6-7. Telefon: 159-490, 369-590

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. június 15.

bb 1. miért hiányos a kávéfőző-ellátás?

i tó/tm vm vg

1963. június 15.

a kávéfogyasztás növekedésével együtt megnőtt a kávéfőzők iránti kereslet is. 1959 és 1961 között évente 75-80 ezer főző is elég volt az igények kielégítésére s az év végén még készlet is maradt. 1962-ben már 156.000 főző is kevésnek bizonyult. a tapasztalatok alapján erre az évre 299.000 kávéfőzőt rendelt a kereskedelem. az elfogadott és az ipar által visszaigazolt tervek birtokában a múlt év végén nyugodtan ígérte a kereskedelem, hogy az idén nem lesz fennakadás az ellátásban. most azonban már közel az év első felének vége, s a szaküzletek polcain hiányoznak a kávéfőzők, a vásárlók pedig bosszankodnak.

nem is várható gyors javulás az ellátásban - mondták a belkereskedelmi minisztériumban. - az állami ipar ugyan eleget tett, illetve várhatóan eleget tesz félévi kötelezettségének, tervszerűen szállítja az unipress és a zamat típusu kávéfőzőket, az autofém-ksz azonban, amely a kedvelt autopress és liliput főzőket szállítja, félévi tervének eddig mindössze 55 százalékát teljesítette. így nem valószínű, hogy a hátralevő időben elkészíti a még hiányzó több, mint 32.000 kávéfőzőt.

a kereskedelem szakemberei sokáig nem értették az autofém késedelmeskedését, ugyanis eddig a legpontosabb szállítóként ismerték a ksz-t, míg végülis egy május 6-i tanácskozás jegyzőkönyve felfedi az elmaradás okát. a jegyzőkönyvben, amelyet aláírtak a ksz vezetői és a belkereskedelmi minisztérium hivatalos megbízottja, a ksz vezetői elmondják, hogy az okisz határozata alapján 1963. január elsejével minden öntődei munkát át kellett adniok a rákosszentmihályi öntő ktsz-nek. ennek tudatában időben feladták a rendelést az öntött kávéfőző alkatrészek elkészítésére. a rákosszentmihályi szövetkezet februárban váratlanul közölte, hogy a tálca és az ugynevezett kupak alkatrész gyártásához szükséges fröccsöntő gépet kihatárolatlanság miatt - ugyancsak az okisz utasítására - leszerelték, a láb és a test-alkatrész készítését azonban továbbra is vállalják. másfél hónap telt el, amíg újra találtak szabad öntődei kapacitást. ekkor az anyagellátás körül támadtak bonyodalmak, mert az anyagot már előzőleg a rákosszentmihályiaknak utalták ki. ilyen kiesés pótlására a félév végéig már nem képes az autofém ksz, s most ezért nem kielégítő a kávéfőzőellátás./mti/

MO